

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 9.7.2020 r.
COM(2020) 302 final

**SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Sprawozdanie dotyczące polityki konkurencji za rok 2019

{SWD(2020) 126 final}

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW

Sprawozdanie dotyczące polityki konkurencji za rok 2019

1. Wprowadzenie

W 2019 r. przypadło rozpoczęcie nowej kadencji w Unii Europejskiej. Po majowych wyborach, w których ogólna frekwencja była najwyższa od 1994 r. (50,66 %) ¹, Parlament Europejski dał zielone światło nowej Komisji Europejskiej na podstawie priorytetów określonych w wytycznych politycznych ² nowo wybranej przewodniczącej Komisji Ursuli von der Leyen. W piśmie określającym zadania skierowanym do Margrethe Vestager, wiceprzewodniczącej wykonawczej do spraw Europy na miarę ery cyfrowej, podkreślono potrzebę „zapewnienia, by polityka i reguły konkurencji były odpowiednie dla współczesnej gospodarki, stanowczo egzekwowane i przyczyniały się do stworzenia silnego europejskiego przemysłu, zarówno na rynku wewnętrznym, jak i na arenie międzynarodowej” ³.

Podstawy unijnego prawa konkurencji są dziś równie istotne jak ponad 60 lat temu, kiedy podpisywano traktat rzymski. Europejskie reguły konkurencji zapewniają przedsiębiorstwom wszystkich rozmiarów równe szanse konkurowania i pomagają europejskim konsumentom uzyskać uczciwą ofertę na rynku wewnętrznym. Egzekwowanie unijnych reguł konkurencji przyczynia się do stworzenia otwartych i konkurencyjnych rynków, dzięki którym europejskie przedsiębiorstwa stają się bardziej efektywne i innowacyjne oraz są w stanie konkurować na arenie międzynarodowej. W 2019 r. działania Komisji w ramach polityki konkurencji i działania w zakresie egzekwowania prawa w dalszym ciągu były ukierunkowane na zachowania i środki antykonkurencyjne na rynkach istotnych dla obywateli i przedsiębiorstw w UE, takich jak sektory telekomunikacyjny i cyfrowy, energia i środowisko, produkcja, usługi finansowe, opodatkowanie, rolnictwo i żywność oraz transport.

Jednocześnie unijne ramy konkurencji powinny nadal spełniać swoje zadanie w szybko zmieniającym się świecie dzięki ciągłemu dostosowywaniu się do współczesnej, zielonej gospodarki cyfrowej. W szczególności w ramach europejskiej polityki konkurencji należy stawić czoła nowym wyzwaniom związanym z wykorzystaniem danych i algorytmów oraz szybko zmieniającymi się rynkami w coraz bardziej cyfrowym środowisku, jak również wzmocnić sieci współpracy między organami państw członkowskich a Komisją, aby wspierać uczciwą konkurencję na jednolitym rynku. Jednocześnie przeprowadzane są oceny właściwych zasad pomocy państwa, w tym wytycznych dotyczących energii i ochrony środowiska, które również zostaną zmienione, aby odzwierciedlać cele polityczne Europejskiego Zielonego Ładu.

¹ Zob.: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20191029IPR65301/final-turnout-data-for-2019-european-elections-announced>

² Ursula von der Leyen, „Unia, która mierzy wyżej. Mój program dla Europy” – Wytyczne polityczne na następną kadencję Komisji Europejskiej (2019–2024), przemówienie inauguracyjne wygłoszone podczas sesji plenarnej Parlamentu Europejskiego w dniu 16 lipca 2019 r.: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_pl.pdf

³ Ursula von der Leyen, pismo określające zadania skierowane do Margrethe Vestager, wiceprzewodniczącej wykonawczej do spraw Europy na miarę ery cyfrowej, z dnia 1 grudnia 2019 r., dostępne pod adresem https://ec.europa.eu/commission/commissioners/sites/comm-cwt2019/files/commissioner_mission_letters/mission-letter-margrethe-vestager_2019_en.pdf

W kwietniu 2019 r. Komisja opublikowała sprawozdanie trzech niezależnych specjalnych doradców pt. „Polityka konkurencji w erze cyfrowej”⁴, które ma stanowić wkład w prowadzoną przez Komisję debatę nad tym, w jaki sposób polityka konkurencji może najlepiej służyć europejskim konsumentom w szybko zmieniającym się, cyfrowym świecie. W sprawozdaniu tym przeanalizowano główne cechy gospodarki cyfrowej – skrajne przychody skali usług cyfrowych, efekty sieciowe i rolę danych – które przyczyniły się do powstania dużych, obecnie już zasiedziały, podmiotów działających w sektorze cyfrowym.

W 2019 r., w celu zapewnienia, by prawo konkurencji pozostało odpowiednie do zamierzonego celu, Komisja rozpoczęła szeroko zakrojoną ocenę funkcjonowania reguł konkurencji, która ma stanowić podstawę do podjęcia decyzji w sprawie potrzeby zwiększenia zdolności stawiania czoła wielu takim wyzwaniom i poprawy skuteczności egzekwowania tego prawa. Przegląd obejmuje przepisy dotyczące ochrony konkurencji, które wygasną w trakcie nowej kadencji, oraz odpowiednie wytyczne, szereg zasad pomocy państwa i wytyczne w tej sprawie oraz trwającą ocenę niektórych przepisów dotyczących kontroli połączeń. Pod koniec roku wiceprzewodnicząca wykonawcza Vestager również ogłosiła rozpoczęcie przeglądu obwieszczenia w sprawie definicji rynku.

Polityka konkurencji odgrywa również istotną rolę w ramach unijnej nowoczesnej polityki przemysłowej, co ma na celu zwiększenie innowacyjności europejskich przedsiębiorstw, a zatem poprawę ich konkurencyjności na arenie międzynarodowej. Unijne zasady pomocy państwa wspierają ten cel w przypadku wystąpienia niedoskonałości rynku i konieczności wzmocnienia łańcuchów wartości. W grudniu 2018 r. i w grudniu 2019 r. Komisja stwierdziła, że dwa projekty zgłoszone wspólnie przez szereg państw członkowskich w europejskich obszarach priorytetowych – odpowiednio mikroelektroniki i akumulatorów – są zgodne z unijnymi zasadami pomocy państwa i przyczyniają się do osiągnięcia celów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania⁵. Uczestniczące państwa członkowskie przeznaczają łącznie do 5 mld EUR na finansowanie obu projektów, których celem jest odblokowanie w sumie dodatkowych 11 mld EUR z inwestycji prywatnych.

Unijna polityka konkurencji wdrażana jest za pośrednictwem egzekwowania postanowień traktatowych uzupełnionego dogłębną analizą ekonomiczną i właściwą sprawiedliwością proceduralną. W związku z tym niedyskryminacja, przejrzyste i przewidywalne egzekwowanie, prawo do bycia wysłuchanym, a także ochrona poufności stanowią podstawowe zasady i normy, które Komisja wdraża w ramach swojej praktyki egzekwowania przepisów i które promuje na całym świecie.

Komisja ściśle współpracuje z krajowymi organami ochrony konkurencji państw członkowskich i z sądami krajowymi w celu egzekwowania europejskich reguł konkurencji. Jednocześnie Komisja aktywnie współdziała z istotnymi forami międzynarodowymi oraz z urzędami ds. ochrony konkurencji z całego świata, aby wypracować prawdziwie równe warunki działania na całym świecie. W ramach Światowej Organizacji Handlu Komisja rozpoczęła negocjacje w sprawie usług handlu elektronicznego i usług telekomunikacyjnych, a także w sprawie ulepszenia międzynarodowych zasad dotyczących subsydiów.

Unijne reguły konkurencji wspierają wzrost i rozwój silnych europejskich przedsiębiorstw, niezależnie od tego, czy są to duże, małe czy średnie przedsiębiorstwa. Na szczeblu globalnym europejskie przedsiębiorstwa stoją jednak w obliczu szeregu wyzwań dotyczących równych warunków działania. Do stawienia czoła tym wyzwaniom bardziej odpowiednie są narzędzia inne niż prawo konkurencji. W ramach prowadzonej przez Komisję debaty rozważa

⁴ Zob.: <http://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0419345enn.pdf>

⁵ Zob. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_18_6862 i https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_19_6705

się między innymi, w jakim stopniu istniejący unijny zestaw narzędzi może niwelować zakłócający wpływ na subsydia zagraniczne i własność państwa oraz jakie dodatkowe instrumenty (lub ich połączenie) mogą być potrzebne.

Niniejsze sprawozdanie jest niewyczerpującym podsumowaniem działań podjętych przez Komisję w dziedzinie polityki konkurencji w 2019 r. (część I). W związku z tym sprawozdanie to nie obejmuje działań Komisji mających na celu wsparcie unijnej gospodarki w kontekście epidemii COVID-19. Dodatkowe i bardziej szczegółowe informacje na temat działań opisanych w sprawozdaniu można znaleźć w towarzyszącym mu dokumencie roboczym służb Komisji (część II) oraz na stronie Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji⁶.

2. Dalsze zwiększenie skuteczności unijnej polityki konkurencji oraz egzekwowania przepisów

W 2019 r. Komisja rozpoczęła kompleksową ocenę i przegląd reguł konkurencji i wytycznych w sprawie konkurencji w celu ustalenia, w jakim stopniu są nadal adekwatne do potrzeb.

Komisja rozpoczyna „ocenę adekwatności” zasad pomocy państwa⁷

W maju 2012 r. Komisja wprowadziła obszerny pakiet reform mających na celu unowocześnienie polityki w dziedzinie pomocy państwa, co doprowadziło do zmiany znacznej liczby zasad pomocy państwa od 2013 r. Ten kompleksowy pakiet reform umożliwia państwom członkowskim szybkie wdrożenie środków pomocy państwa, które wspierają inwestycje, wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy.

W styczniu 2019 r. Komisja rozpoczęła proces mający na celu ocenę zasad w ramach pakietu na rzecz unowocześnienia polityki w dziedzinie pomocy państwa zgodnie ze swoimi wytycznymi w sprawie lepszego stanowienia prawa i w rezultacie przedłużenie ważności tych zasad pomocy państwa, które w przeciwnym wypadku wygasłyby przed końcem 2020 r. Ocena ma formę „oceny adekwatności” i zapewni przygotowanie do rewizji istotnych wytycznych w świetle celów politycznych Europejskiego Zielonego Ładu.

„Ocena adekwatności” pakietu na rzecz unowocześnienia polityki w dziedzinie pomocy państwa, wytycznych dotyczących transportu kolejowego i krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych

Celem „oceny adekwatności” jest analiza istotności, efektywności, skuteczności, spójności i wartości dodanej dla UE tych zasad pomocy państwa przy jednoczesnym zapewnieniu podstawy decyzji Komisji dotyczących potencjalnego dalszego przedłużenia ważności lub ewentualnej aktualizacji tych zasad.

„Ocena adekwatności” obejmuje następujące dwa rozporządzenia i dziewięć wytycznych:

- ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych i rozporządzenie w sprawie pomocy *de minimis*,
- wytyczne w sprawie pomocy regionalnej,
- ramy badań i rozwoju,
- komunikat w sprawie projektów IPCEI,
- wytyczne w sprawie finansowania ryzyka,
- wytyczne w sprawie portów lotniczych i sektora lotnictwa,
- wytyczne dotyczące energii i ochrony środowiska oraz
- wytyczne dotyczące ratowania i restrukturyzacji.

⁶ Zob.: https://ec.europa.eu/competition/index_en.html

⁷ Zob.: https://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-182_en

Ponadto wytyczne dotyczące transportu kolejowego i komunikat w sprawie krótkoterminowych kredytów eksportowych, które nie były częścią pakietu na rzecz unowocześnienia polityki w dziedzinie pomocy państwa z 2012 r., są również objęte trwającą „oceną adekwatności”.

Państwa członkowskie i inne zainteresowane strony miały możliwość wniesienia wkładu i przedstawienia uwag na temat „oceny adekwatności” przy użyciu różnych kwestionariuszy w trakcie konsultacji publicznych. Konsultacje zakończyły się w lipcu 2019 r., z wyjątkiem kwestionariusza w sprawie projektów IPCEI, na który można było odpowiedzieć do końca października. Prowadzony jest również szereg badań.

Ponadto w lutym 2019 r. Komisja rozpoczęła konsultacje publiczne w celu oceny i przygotowania rewizji istniejących wytycznych w sprawie niektórych środków pomocy państwa w kontekście systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych po 2012 r. (wytyczne w sprawie systemu handlu emisjami)⁸. W wytycznych w sprawie systemu handlu emisjami przyjętych w 2012 r. i opartych na unijnym systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych z 2005 r. określono warunki, na których państwa członkowskie mogą wypłacać rekompensatę niektórym przedsiębiorstwom w niektórych sektorach o wysokim zużyciu energii elektrycznej za część wyższych kosztów energii elektrycznej wynikających z unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji w okresie 2013–2020. W chwili wygaśnięcia w dniu 31 grudnia 2020 r. wytyczne w sprawie systemu handlu emisjami z 2012 r. zostaną zaktualizowane w celu zapewnienia ich dostosowania do nowego unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji na lata 2021–2030⁹.

Ponadto w czerwcu 2019 r. Komisja rozpoczęła ocenę zasad pomocy państwa dotyczących usług zdrowotnych i społecznych świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym oraz rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym¹⁰, które wygaśnie w grudniu 2020 r. W ramach tej oceny w okresie od lipca do grudnia 2019 r. przeprowadzono konsultacje publiczne i ukierunkowane konsultacje, które zostaną należycie uwzględnione podczas oceny.

Komisja analizuje nowe tendencje rynkowe w obszarze wertykalnych umów dostawy i horyzontalnych porozumień kooperacyjnych.

W 2019 r. Komisja rozpoczęła ocenę¹¹ przepisów zwalniających niektóre porozumienia horyzontalne¹² ze stosowania unijnych ogólnych reguł konkurencji. Unijne reguły konkurencji w sprawie porozumień horyzontalnych obejmują dwa rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych dotyczące horyzontalnych porozumień kooperacyjnych, w których zwalnia się odpowiednio niektóre porozumienia badawczo-rozwojowe, a także porozumienia specjalizacyjne ze stosowania art. 101 TFUE. Towarzyszące wytyczne w sprawie horyzontalnych porozumień kooperacyjnych (wytyczne horyzontalne) zapewniają dalsze wskazówki w celu wsparcia przedsiębiorstw w ich staraniach na rzecz zawierania zgodnych

⁸ Zob.: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2018-6600267_pl

⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/410 z dnia 14 marca 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE w celu wzmocnienia efektywnych pod względem kosztów redukcji emisji oraz inwestycji niskoemisyjnych oraz decyzję (UE) 2015/1814, Dz.U. L 76 z 19.3.2018, s. 3.

¹⁰ Zob.: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/evaluation_sgei_en.html

¹¹ Zob.: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2019-4715393/public-consultation_pl

¹² Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1217/2010 z dnia 14 grudnia 2010 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do niektórych kategorii porozumień badawczo-rozwojowych, Dz.U. L 335 z 18.12.2010, s. 36; Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1218/2010 z dnia 14 grudnia 2010 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do niektórych kategorii porozumień specjalizacyjnych, Dz.U. L 335 z 18.12.2010, s. 43.

z prawem konkurencji umów o współpracy, a także szczegółowe zalecenia dotyczące tematów takich jak ocena wpływu na konkurencję wymian informacji, wspólnych zakupów, wspólnej komercjalizacji i normalizacji. Oba rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych dotyczących porozumień horyzontalnych wygasną w dniu 31 grudnia 2022 r. Chociaż w odniesieniu do wytycznych horyzontalnych nie określono terminu wygaśnięcia, zostaną one ocenione wraz z rozporządzeniami w sprawie wyłączeń grupowych dotyczących porozumień horyzontalnych.

Komisja dokonała znaczących postępów w odniesieniu do oceny¹³ rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych dotyczących porozumień wertykalnych¹⁴ i towarzyszących wytycznych w sprawie ograniczeń wertykalnych. Komisja rozpoczęła ocenę w październiku 2018 r. w świetle wygaśnięcia rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych dotyczących porozumień wertykalnych w dniu 31 maja 2022 r. W lutym 2019 r. Komisja rozpoczęła trzymiesięczne publiczne konsultacje z zainteresowanymi stronami, a następnie w sierpniu 2019 r. przeprowadziła badanie tendencji rynkowych w odniesieniu do modeli i strategii dystrybucji. Ponadto w listopadzie 2019 r. Komisja zorganizowała warsztaty dotyczące oceny zakładające czynny udział zainteresowanych stron, podczas których omówiono bardziej szczegółowo obszary o szczególnym znaczeniu dla oceny rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych dotyczących porozumień wertykalnych, z naciskiem na korzyści, jakie przepisy te przynoszą konsumentom.

W lutym 2019 r. Komisja opublikowała plan oceny¹⁵ rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze motoryzacyjnym¹⁶. W planie przewidziano rozpoczęcie czterotygodniowych internetowych konsultacji z zainteresowanymi stronami. Ponadto zlecono badania, aby umożliwić lepsze zrozumienie sposobu, w jaki warunki rynkowe w sektorze motoryzacyjnym zmieniały się w ostatnim dziesięcioleciu. Rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze motoryzacyjnym wygasa w maju 2023 r.

Celem tych ocen jest umożliwienie Komisji podjęcia decyzji dotyczących pozwolenia na wygaśnięcie tych przepisów, przedłużenia okresu ich obowiązywania lub wprowadzenia do nich zmian.

Aktualizacja unijnego programu łagodzenia kar

W celu dalszego zwiększenia skuteczności swoich procedur Komisja uruchomiła w marcu 2019 r. internetowe narzędzie „eLeniency”¹⁷. W ramach unijnego programu łagodzenia kar przedsiębiorstwa lub ich prawnicy mogą już przedkładać Komisji oświadczenia w ramach programu łagodzenia kar za pośrednictwem wiadomości e-mail na adres funkcjonalnej skrzynki pocztowej albo za pośrednictwem postępowania ustnego. Narzędzie eLeniency zapewnia trzecią możliwość przesłania przez internet oświadczeń w ramach programu łagodzenia kar jako część wniosku złożonego w ramach programu łagodzenia kar (dotyczących uzyskania zwolnienia w całości lub w części z kary pieniężnej), w ramach postępowań ugodowych w sprawach kartelowych lub w ramach współpracy w sprawach niezwiązanych z kartelami. W związku z tym ogranicza ono koszty i obciążenie przedsiębiorstw i ich przedstawicieli prawnych biorących udział w takich postępowaniach,

¹³ Zob.: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2018-5068981_pl

¹⁴ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 330/2010 z dnia 20 kwietnia 2010 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych, Dz.U. L 102 z 23.4.2010, s. 1.

¹⁵ Zob.: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2018-6188380_pl

¹⁶ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 461/2010 w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych w sektorze pojazdów silnikowych, Dz.U. L 129 z 28.5.2010, s. 52.

¹⁷ Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_19_1594

przy czym pod względem poufności i ochrony prawnej zastosowanie mają takie same gwarancje. Od czasu uruchomienia narzędzia eLeniency Komisja otrzymała za jego pośrednictwem znaczną liczbę oświadczeń i dokumentów.

Walka z kartelami trwa nadal

Dostęp do odpowiednio wycenionych czynników produkcji ma zasadnicze znaczenie w erze globalnej konkurencji. Kartele dotyczą często produktów pośrednich, które mogą stanowić istotne nakłady dla przemysłu, i w związku z tym mogą wpływać zarówno na konkurencyjność europejskiego przemysłu, jak i na konsumentów. W 2019 r. egzekwowanie reguł konkurencji było nadal ukierunkowane na takie kartele.

W marcu 2019 r. Komisja nałożyła na przedsiębiorstwa *Autoliv* i *TRW*¹⁸, producentów wyposażenia samochodów służącego bezpieczeństwu, grzywny w wysokości 368 mln EUR za naruszenie unijnych zasad ochrony konkurencji z powodu uczestniczenia w dwóch kartelach dostawców samochodowych pasów bezpieczeństwa, poduszek powietrznych i kierownic do europejskich producentów samochodów, odpowiednio z grupy Volkswagen i z grupy BMW. Na trzeciego uczestnika zмовy, przedsiębiorstwo Takata, nie nałożono grzywny, ponieważ uzyskał on pełne zwolnienie z grzywny za wyjawienie Komisji obu karteli, zgodnie z unijną procedurą łagodzenia kar. Wszystkie przedsiębiorstwa potwierdziły swój udział w kartelach i zgodziły się na ugodowe rozstrzygnięcie sprawy. Wspomniana decyzja w sprawie kartelu stanowi część serii istotnych postępowań wyjaśniających w sprawie zмов w sektorze części samochodowych. Komisja nałożyła już grzywny na dostawców łożysk samochodowych, zespołów przewodów w samochodach, pianki elastycznej stosowanej (między innymi) w siedzeniach samochodowych, ogrzewania postojowego w samochodach osobowych i ciężarowych, alternatorów i rozruszników, systemów klimatyzacji i układów chłodzących silnika, systemów oświetlenia, systemów bezpieczeństwa pasażerów oraz świec zapłonowych i układów hamulcowych¹⁹. W wyniku decyzji z 2019 r. całkowita suma grzywien nałożonych przez Komisję na kartele w tym sektorze wynosi 2,15 mld EUR.

Egzekwowanie obowiązków proceduralnych w ramach kontroli połączeń

Unijna kontrola połączeń przyczynia się do zapewnienia, by wszystkie przedsiębiorstwa działające na europejskich rynkach były w stanie konkurować na sprawiedliwych i równych warunkach, przy czym planowane transakcje, które mogą powodować zakłócenie konkurencji, podlegają ścisłej kontroli Komisji. W 2019 r. Komisja nadal dokładała starań, żeby egzekwować obowiązki proceduralne zgodnie z unijnym rozporządzeniem w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw²⁰.

W kwietniu 2019 r. Komisja nałożyła grzywnę w wysokości 52 mln EUR na przedsiębiorstwo *General Electric (GE)*²¹ za udzielanie nieprawidłowych informacji w trakcie kontroli

¹⁸ Sprawa 40481 Systemy bezpieczeństwa użytkowników (II), decyzja Komisji z dnia 5 marca 2019 r., dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40481

¹⁹ Sprawy: AT.39748 Zespoły przewodów instalacji elektrycznych dla przemysłu motoryzacyjnego (2013), AT.39922 Łożyska (2014), AT.39801 Pianka poliuretanowa (2014), AT.40055 Systemy ogrzewania postojowego (2015), AT.40028 Alternatory i rozruszniki (2016), AT.39960 Systemy ciepłne (2017), AT.40013 Systemy oświetlenia (2017), AT.39881 Systemy bezpieczeństwa pasażerów (2017) oraz AT.40113 Świece zapłonowe (2018).

²⁰ Rozporządzenie Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (rozporządzenie WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw), Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1.

²¹ Sprawa M.8436 General Electric Company/LM Wind Power Holding, decyzja Komisji z dnia 8 kwietnia 2019 r., dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8436

przejęcia przez nie przedsiębiorstwa LM Wind. Zgodnie z unijnym rozporządzeniem w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw Komisja może nakładać grzywny w wysokości do 1 % łącznego obrotu przedsiębiorstw, które umyślnie lub nieumyślnie udzielają Komisji informacji nieprawidłowych lub wprowadzających w błąd. Ta decyzja nakładająca grzywnę nie miała wpływu na zatwierdzenie przez Komisję transakcji zgodnie z unijnymi przepisami dotyczącymi połączeń, które opierało się na skorygowanych informacjach z drugiego zgłoszenia.

Ponadto w czerwcu 2019 r. Komisja nałożyła na przedsiębiorstwo *Canon*²², japońskiego producenta produktów do przetwarzania obrazu i produktów optycznych, grzywnę w wysokości 28 mln EUR za częściowe przeprowadzenie przejęcia Toshiba Medical Systems Corporation przed zgłoszeniem go Komisji i uzyskaniem jej zgody (tzw. „gun jumping”). Zgodnie z unijnymi przepisami dotyczącymi połączeń spółki łączące się mają obowiązek zgłoszenia planowanych połączeń o wymiarze unijnym do celów przeglądu przez Komisję przed ich przeprowadzeniem oraz nie mogą przeprowadzić tych połączeń do czasu zgłoszenia Komisji i uzyskania jej zgody.

3. Stawianie czoła nowym wyzwaniom w obszarze technologii cyfrowych, telekomunikacji i mediów

Za pośrednictwem swojej inicjatywy politycznej pt. „Europa na miarę ery cyfrowej”²³ przewodnicząca Komisji określiła erę cyfrową jako jeden z priorytetów obecnej kadencji Komisji. Polityka konkurencji stanowi istotny i nieodłączny element dążenia do stworzenia sprawnie funkcjonującego jednolitego rynku usług cyfrowych.

W kwietniu 2019 r. Komisja opublikowała sprawozdanie pt. „Polityka konkurencji w erze cyfrowej”²⁴ opracowane przez trzech niezależnych specjalnych doradców²⁵, które dotyczyło przyszłych wyzwań związanych z cyfryzacją dla polityki konkurencji.

Sprawozdanie dotyczące „Polityki konkurencji w erze cyfrowej”

W swoim sprawozdaniu wspomniani trzej specjaliści doradcy: (i) wskazują, jakie są ich zdaniem główne cechy charakterystyczne rynków cyfrowych; (ii) przedstawiają swoje poglądy na temat celów unijnego prawa konkurencji w erze cyfrowej; oraz (iii) omawiają kwestię stosowania reguł konkurencji w odniesieniu do platform i danych cyfrowych, a także znaczenia kontroli połączeń dla ochrony konkurencji i innowacji.

Trzej specjaliści doradcy uznali, że podstawowe ramy prawa konkurencji są słuszne i wystarczająco elastyczne, aby chronić konkurencję w epoce cyfrowej. Doradzili również, by szczególne właściwości platform, cyfrowych ekosystemów i gospodarki opartej na danych były w większym stopniu uwzględniane przez organy ochrony reguł konkurencji i organy regulacyjne, aby zapobiec wystąpieniu niektórych zachowań antykonkurencyjnych lub pozostawieniu takich zachowań bez kary. Ponadto wspomniani specjaliści doradcy są zdania, że rynki cyfrowe wymagają położenia dodatkowego nacisku na teorie szkody i określenie strategii antykonkurencyjnych. Jeżeli chodzi o dostęp do danych, zdaniem autorów regulacje sektorowe mogłyby zapewnić skuteczniejsze rozwiązania. W sprawozdaniu zawarto w równym stopniu szczegółową analizę i sugestie dotyczące kwestii związanych z kontrolą połączeń, zarówno z perspektywy jurysdykcyjnej, jak i merytorycznej.

²² Sprawa M.8179 Canon/Toshiba Medical Systems Corporation, decyzja Komisji z dnia 27 czerwca 2019 r., dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8179

²³ Zob.: https://ec.europa.eu/info/priorities/europe-fit-digital-age_pl

²⁴ Zob.: <https://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0419345enn.pdf>

²⁵ Wspomniani trzej specjaliści doradcy to: Heike Schweitzer, niemiecki profesor prawa; Jacques Crémer, francuski profesor ekonomii; i Yves-Alexandre de Montjoye, belgijski adiunkt zajmujący się nauką o danych.

Wraz z wezwaniem do wniesienia wkładów publicznych w okresie od dnia 7 lipca do dnia 30 września 2018 r. i konferencją zatytułowaną „Kształtowanie polityki konkurencji w epoce cyfryzacji”, która odbyła się w Brukseli w dniu 17 stycznia 2019 r., sprawozdanie ma stanowić wkład w prowadzoną przez Komisję debatę nad tym, w jaki sposób polityka konkurencji może najlepiej służyć europejskim konsumentom w szybko zmieniającym się świecie.

W dniu 9 grudnia 2019 r. wiceprzewodnicząca wykonawcza Vestager ogłosiła planowany przegląd obwieszczenia Komisji w sprawie definicji rynku właściwego do celów wspólnotowego prawa konkurencji („obwieszczenie w sprawie definicji rynku”)²⁶, które zapewnia wskazówki dotyczące sposobu, w jaki Komisja stosuje pojęcie właściwego rynku asortymentowego oraz geograficznego w trakcie stosowania wspólnotowego prawa konkurencji. Głównym powodem rozpoczęcia tego przeglądu jest zapewnienie, by obwieszczenie odzwierciedlało sposób, w jaki praktyka Komisji w zakresie definiowania rynków zmieniła się w ciągu ostatnich dwudziestu lat, oraz by było dostosowane do świata, który szybko się zmienia i staje się coraz bardziej cyfrowy. Celem przeglądu jest zapewnienie wytycznych, które są odpowiednie i aktualne oraz które określają wyraźne i spójne podejścia zarówno do spraw w zakresie ochrony konkurencji, jak i do spraw połączenia w różnych gałęziach przemysłu, w łatwo przystępny sposób.

Egzekwowanie zasad ochrony konkurencji: wzmocniona kontrola na rynkach cyfrowych

W epoce cyfrowej nastąpił rozwój platform internetowych, w tym platform, które stały się istotnymi dostawcami technologii. Decyzje podejmowane przez platformy mające władzę rynkową mogą wpływać na wiele innych rynków, w których uczestniczą przedsiębiorstwa polegające na tych platformach w celu nawiązania kontaktu ze swoimi klientami. Na przykład platformy mogą pełnić rolę gospodarzy i organów regulujących rynek dzięki ustalaniu zasad zapewniających, by rynki były otwarte na konkurencję, i ich podwójna rola – w przypadku korzystania z niej w niewłaściwy sposób – może być problematyczna i naruszać konkurencję. Dążąc do zapewnienia, by rynki w Europie służyły ludziom, oraz w celu osiągnięcia wyższego stopnia przejrzystości i sprawiedliwości w lipcu 2019 r. przyjęto nowe unijne przepisy w sprawie przejrzystości dla użytkowników biznesowych korzystających z platform²⁷. W związku z egzekwowaniem reguł konkurencji takie uzupełniające narzędzia regulacyjne będą również służyć konsumentom i zapewniać wyższy stopień przejrzystości i sprawiedliwości.

W dniu 20 marca 2019 r. Komisja nałożyła na Google²⁸ grzywnę w wysokości 1,49 mld EUR za nadużycie pozycji dominującej, co stanowi naruszenie unijnych zasad ochrony konkurencji.

Sprawa „Google AdSense”: ochrona konkurencji w sektorze reklamy przy użyciu wyszukiwarek internetowych

Komisja nałożyła na Google grzywnę w wysokości 1 494 459 000 EUR za nadużycie pozycji dominującej polegające na stosowaniu wielu klauzul ograniczających w umowach zawieranych ze stronami internetowymi osób trzecich. To nieuczciwe postępowanie trwało ponad 10 lat i uniemożliwiło konkurentom Google’a zamieszczanie reklam w wynikach wyszukiwania na tych stronach internetowych.

²⁶ Obwieszczenie Komisji w sprawie definicji rynku właściwego do celów wspólnotowego prawa konkurencji, Dz.U. C 372 z 9.12.1997, s. 5.

²⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1150 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie propagowania sprawiedliwości i przejrzystości dla użytkowników biznesowych korzystających z usług pośrednictwa internetowego (Tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 186 z 11.7.2019, s. 57.

²⁸ Sprawa AT.40411 Wyszukiwarka Google (AdSense), decyzja Komisji z dnia 20 marca 2019 r., dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_40411

Google był zdecydowanie największym pośrednikiem w usługach reklamowych przy użyciu wyszukiwarek internetowych na terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego – w latach 2006–2016 jego udział w rynku wynosił ponad 70 %. Za pomocą usługi „AdSense” dla wyszukiwania Google pełni funkcję pośrednika między reklamodawcami a właścicielami stron internetowych wydawcy.

W toku postępowania wyjaśniającego Komisja ustaliła, że:

- Od 2006 r. Google stosowało klauzule wyłączności w zawieranych umowach, które uniemożliwiały właścicielom stron zamieszczanie na swoich stronach z wynikami wyszukiwania jakichkolwiek reklam z wyników wyszukiwania konkurentów Google.
- W marcu 2009 r. Google zaczął stopniowo odchodzić od klauzul wyłączności na rzecz tak zwanych klauzul „najlepszego lokowania” (ang. *Premium Placement*). W rezultacie konkurencji Google’a nie mieli możliwości zamieszczania swoich reklam na najlepiej widocznych i najczęściej klikanych częściach stron z wynikami.
- Od marca 2009 r. Google wprowadzał również do umów klauzule wymagające jego pisemnej zgody na wprowadzenie przez właścicieli stron jakichkolwiek zmian w sposobie wyświetlania reklam konkurencji. Dzięki temu Google było w stanie sprawdzać atrakcyjność konkurencyjnych reklam.

Firma Google przestała stosować opisane nielegalne praktyki kilka miesięcy po opublikowaniu przez Komisję w lipcu 2016 r. pismnego zgłoszenia zastrzeżeń dotyczącego tej sprawy.

Praktyki stosowane przez przedsiębiorstwo Google stanowią nadużycie pozycji dominującej na rynku pośrednictwa w reklamie przy użyciu wyszukiwarek internetowych i uniemożliwiają innym firmom konkurowanie z tym przedsiębiorstwem przy wykorzystaniu swoich atutów. Zachowanie Google’a pozbawiło również europejskich konsumentów korzyści wynikających z efektywnej konkurencji na rynku reklamy przy użyciu wyszukiwarek internetowych.

Pozycja dominująca sama w sobie nie jest nielegalna w świetle unijnych zasad ochrony konkurencji, niemniej przedsiębiorstwa dominujące są w sposób szczególny odpowiedzialne za nienadużywanie swojej silnej pozycji rynkowej przez ograniczanie konkurencji, czy to na rynku, na którym dominują, czy też na rynkach odrębnych.

Ograniczenia stosowane przez Google za pośrednictwem AdSense chronią jego dominującą pozycję w reklamie przy użyciu wyszukiwarek internetowych

W wydanej decyzji Komisja nakazała przedsiębiorstwu Google co najmniej zaprzestanie nielegalnych praktyk, o ile jeszcze tego nie uczyniło, i do powstrzymania się od stosowania wszelkich środków, których przedmiot lub skutek jest taki sam lub równoważny. Osoby lub przedsiębiorstwa, na których

sytuację negatywnie wpłynęło zachowanie antykonkurencyjne Google'a, mogą wnieść przeciwko niemu cywilne powództwo o odszkodowanie²⁹ przed sądem w państwie członkowskim.

Wcześniej, w czerwcu 2017 r., Komisja nałożyła na Google grzywnę w wysokości 2,42 mld EUR za nadużycie pozycji dominującej jako wyszukiwarka internetowa przez udzielanie nielegalnej korzyści swojej własnej porównywarce cen³⁰; a w lipcu 2018 r. Komisja nałożyła na Google grzywnę w wysokości 4,34 mld EUR za nielegalne praktyki wobec urządzeń przenośnych z systemem Android³¹ mające na celu wzmocnienie dominującej pozycji wyszukiwarki internetowej Google. Z uwzględnieniem sprawy z marca 2019 r. Komisja Europejska nałożyła na Google grzywny za stosowanie praktyk monopolistycznych na łączną kwotę 8,25 mld EUR.

W dniu 17 lipca 2019 r. Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające w zakresie ochrony konkurencji w celu sprawdzenia, czy stosowanie przez Amazon³² danych wrażliwych pochodzących od niezależnych sprzedawców detalicznych prowadzących handel za pośrednictwem jego platformy handlowej stanowi naruszenie unijnych reguł konkurencji. Zapewniając platformę handlową dla niezależnych sprzedawców detalicznych, Amazon stale gromadzi dane o aktywności firm na tej platformie. Ze wstępnych ustaleń Komisji wynika, że Amazon najwyraźniej wykorzystuje informacje szczególnie chronione istotne dla konkurencji na temat sprzedawców korzystających z platformy handlowej, ich produktów i transakcji zawieranych w ramach platformy handlowej. Komisja bada standardowe umowy między Amazonem i sprzedawcami korzystającymi z platformy handlowej, zgodnie z którymi Amazon – w ramach działalności w zakresie sprzedaży detalicznej – ma prawo analizować i wykorzystywać dane sprzedawców detalicznych będących osobami trzecimi zagregowane na podstawie danych dostępnych w ramach platformy handlowej Amazona.

Unijne zasady ochrony konkurencji chroniące konkurencję cenową i szerszy wybór dla konsumentów w obszarze handlu elektronicznego

W Europie wartość szybko rozwijającego się internetowego rynku handlu wyniosła w 2019 r. ponad 600 mld EUR, przy czym zakupów przez internet dokonuje ponad połowa Europejczyków. Handel elektroniczny stwarza szerokie możliwości dla konsumentów, którzy mogą uzyskać dostęp do szerszego wyboru towarów i usług oraz są w stanie porównywać ceny w całej Europie, a także dla przedsiębiorstw, które mogą prowadzić działalność handlową na całym jednolitym rynku liczącym ponad 500 mln osób, korzystając z jednej strony internetowej jako witryny sklepowej.

Wyniki przeprowadzonego przez Komisję badania sektorowego dotyczącego handlu elektronicznego, opublikowane w dniu 10 maja 2017 r.³³ w ramach strategii Komisji dotyczącej jednolitego rynku cyfrowego, wykazały częstsze stosowanie ograniczeń umownych w celu lepszej kontroli dystrybucji produktu. W związku z tym bardzo istotne jest skuteczne egzekwowanie reguł konkurencji w tym obszarze.

²⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/104/UE z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie niektórych przepisów regulujących dochodzenie roszczeń odszkodowawczych z tytułu naruszenia prawa konkurencji państw członkowskich i Unii Europejskiej, objęte przepisami prawa krajowego, Dz.U. L 349 z 5.12.2014, s. 1.

³⁰ Sprawa AT.39740 Wyszukiwarka Google (Shopping), decyzja Komisji z dnia 27 czerwca 2017 r., dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_39740

³¹ Sprawa AT.40099 Google Android, decyzja Komisji z dnia 18 lipca 2018 r., dostępna pod adresem: http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_40099

³² Sprawa AT.40462 Amazon Marketplace, dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_40462

³³ Zob.: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/sector_inquiry_final_report_pl.pdf, i zob.: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/sector_inquiries_e_commerce.html

W dniu 7 marca 2019 r. Komisja nadała zobowiązaniom zaproponowanym przez przedsiębiorstwa Disney, NBCUniversal, Sony Pictures, Warner Bros. i Sky³⁴ moc prawnie wiążącą zgodnie z unijnymi zasadami ochrony konkurencji. Zobowiązania te stanowią odpowiedź na obawy Komisji dotyczące niektórych klauzul uwzględnianych w filmowych umowach licencyjnych dotyczących płatnej telewizji zawieranych przez te studia z przedsiębiorstwem Sky UK w odniesieniu do blokowania geograficznego.

W dniu 5 kwietnia 2019 r. Komisja skierowała pisemne zgłoszenie zastrzeżeń dotyczące potencjalnie niezgodnych z prawem umów dwustronnych do przedsiębiorstwa Valve, właściciela największej na świecie platformy dystrybucji komputerowych gier video – Steam – i pięciu wydawców komputerowych gier video, *Bandai Namco*, *Capcom*, *Focus Home*, *Koch Media* i *ZeniMax*³⁵. Komisja wyraziła obawy, że przedsiębiorstwo Valve i pięciu wydawców komputerowych gier video uzgodnili – co stanowi naruszenie unijnych zasad ochrony konkurencji – że będą stosować blokowane geograficznie klucze aktywacyjne, aby uniemożliwić sprzedaż transgraniczną. Ponadto Komisja wyraziła obawy, zgodnie z którymi czterech wydawców gier mogło naruszyć unijne reguły konkurencji, uwzględniając w swoich umowach z szeregiem dystrybutorów innych niż Valve umowne ograniczenia wywozowe.

Egzekwowanie zasad ochrony konkurencji w sektorze telekomunikacyjnym

W dniu 18 lipca 2019 r. Komisja nałożyła na *Qualcomm*³⁶ grzywnę w wysokości 242 mln EUR za nadużycie pozycji dominującej za pośrednictwem praktyki rażącego zaniżania cen, na światowym rynku chipsetów zgodnych z Uniwersalnym Systemem Telekomunikacji Ruchomej (UMTS), standardem trzeciej generacji (3G), co stanowi naruszenie unijnych zasad ochrony konkurencji. W decyzji ustalono, że w okresie od połowy 2009 r. do połowy 2011 r. Qualcomm dostarczał pewne ilości trzech chipsetów UMTS dwóm swoim głównym klientom, Huawei i ZTE, poniżej kosztów, dążąc do wyeliminowania swojego konkurenta Icera z rynku. Icera była przedsiębiorstwem typu start-up ze Zjednoczonego Królestwa i głównym konkurentem Qualcomm w tym czasie w segmencie najnowocześniejszych technologii na rynku chipsetów UMTS. Grzywna stanowi 1,27 % obrotu Qualcomm z 2018 r. i ma również na celu zniechęcić uczestników rynku od angażowania się w takie antykonkurencyjne praktyki w przyszłości.

W dniu 7 sierpnia 2019 r. Komisja przyjęła pisemne zgłoszenie zastrzeżeń wobec obu największych operatorów działających w Czechach, tj. *O2/CETIN* i *T-Mobile*³⁷, w odniesieniu do umowy w sprawie wspólnego korzystania z sieci między tymi stronami. Komisja uznała wstępnie, że ta konkretna umowa w sprawie wspólnego korzystania z sieci jest niezgodna z zasadami konkurencji, ponieważ może pozbawić obu operatorów sieci ruchomej motywacji do usprawnienia ich sieci i usług z korzyścią dla konsumentów. Wstępna analiza Komisji była zgodna z zasadami stosowanymi przez Organ Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej (BEREC) we wspólnym stanowisku w sprawie wspólnego korzystania z infrastruktury telefonii ruchomej z dnia 13 czerwca 2019 r.³⁸

³⁴ Sprawa AT.40023 – Transgraniczny dostęp do telewizji kodowanej, dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40023

³⁵ Sprawy AT.40413 Focus Home, AT.40414 Koch Media, AT.40420 ZeniMax, AT.40422 Bandai Namco i AT.40424 Capcom. Zob. również: https://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-2010_en.htm

³⁶ Sprawa AT.39711 Qualcomm (rażące zaniżanie cen), decyzja Komisji z dnia 18 lipca 2019 r., dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39711

³⁷ Sprawa AT.40305 Wspólne korzystanie z sieci – Republika Czeska, dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40305

³⁸ Zob.:

https://berec.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/berec/regulatory_best_practices/common_approaches_positions/8605-berec-common-position-on-infrastructure-sharing

W dniu 16 października 2019 r. Komisja nakazała przedsiębiorstwu *Broadcom*³⁹, największemu na świecie dostawcy chipsetów stosowanych jako komponenty dekodерów telewizyjnych i modemów, zaprzestanie stosowania niektórych postanowień zawartych w umowach z sześcioma głównymi klientami tego przedsiębiorstwa. W swojej ocenie Komisja stwierdziła, że Broadcom „na pierwszy rzut oka” nadużył pozycji dominującej na rynkach układów scalonych typu Systems-on-a-Chip przeznaczonych do (i) dekodерów telewizyjnych, (ii) modemów światłowodowych i (iii) modemów xDSL, zawierając z producentami dekodерów telewizyjnych i modemów umowy, które zawierają postanowienia dotyczące wyłączności. Ponadto stwierdziła, że w przypadku braku środków tymczasowych istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia poważnych i nieodwracalnych szkód dla konkurencji. Komisja stwierdziła, że konieczna była pilna interwencja, aby zapobiec marginalizowaniu lub zmuszeniu konkurentów do wycofania się z rynku. Środki tymczasowe obowiązują przez okres trzech lat lub do dnia przyjęcia ostatecznej decyzji co do istoty zachowania Broadcom lub zakończenia postępowania wyjaśniającego Komisji dotyczącego tego zachowania, w zależności od tego, które z tych wydarzeń nastąpi wcześniej. Merytoryczne postępowanie wyjaśniające dotyczące tej sprawy nadal jest w toku. Środki tymczasowe stanowią jedno z narzędzi udostępnionych Komisji na podstawie rozporządzenia 1/2003, ale nie były wykorzystywane w ciągu ostatnich 18 lat przed tą sprawą.

Za pośrednictwem decyzji w sprawie środków tymczasowych Komisja może nakazać przedsiębiorstwu zaprzestanie naruszenia związanego z danym zachowaniem w trakcie postępowania wyjaśniającego. Środki tymczasowe można nałożyć na czas trwania postępowania wyjaśniającego w celu uniknięcia sytuacji, w której domniemane zachowanie antykonkurencyjne powoduje poważne i nieodwracalne szkody na rynku, których nie są się usunąć za pośrednictwem przyjęcia środka o charakterze ostatecznym w ramach postępowania Komisji. Środki tymczasowe uznaje się na ogół za środki wyjątkowe z powodu obciążenia nakładanego na przedsiębiorstwo, w przypadku którego nie stwierdzono jeszcze naruszenia istniejących zasad. W większości przypadków decyzja zakazująca z nakazem zaniechania naruszenia lub środki zaradcze są wystarczające, aby przywrócić warunki konkurencyjne.

Przegląd połączenia w sektorach telekomunikacji i mediów

W sektorze telekomunikacji w dniu 15 lipca 2019 r. Komisja zezwoliła na przejęcie przedsiębiorstwa *DNA* przez przedsiębiorstwo *Telenor*⁴⁰. Przedsiębiorstwo *DNA* świadczy usługi telefonii komórkowej i stacjonarnej, usługi szerokopasmowego dostępu do internetu oraz usługi dystrybucji telewizyjnej w Finlandii, natomiast przedsiębiorstwo *Telenor* działa w sektorze usług telefonii komórkowej i stacjonarnej oraz usług dystrybucji telewizyjnej w regionie Skandynawii. Obszar działalności przedsiębiorstw pokrywał się w bardzo niewielkim stopniu, a po połączeniu nadal istnieje szereg silnych podmiotów. Ponadto w dniu 18 lipca 2019 r. Komisja zatwierdziła, po przeprowadzeniu szczegółowego postępowania wyjaśniającego, przejęcie przez *Vodafone* przedsiębiorstwa będącego operatorem sieci przewodowych *Liberty Global* w Czechach, Niemczech, na Węgrzech i w Rumunii⁴¹. Zgodę uzależniono od pełnego wywiązania się z pakietu zobowiązań zaproponowanego przez *Vodafone*.

W sektorze mediów w dniu 12 listopada 2019 r. Komisja zatwierdziła przejęcie przez

³⁹ Sprawa AT.40608 Broadcom, dostępna pod adresem:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40608

⁴⁰ Sprawa M.9370 Telenor/DNA, decyzja Komisji z dnia 15 lipca 2019 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9370

⁴¹ Sprawa M.8864 Vodafone/Certain Liberty Global Assets, decyzja Komisji z dnia 18 lipca 2019 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8864

przedsiębiorstwo *Telia* przedsiębiorstwa *Bonnier Broadcasting*⁴². W następstwie szczegółowego postępowania wyjaśniającego Komisja miała obawy, że transakcja znacznie zmniejszy konkurencję w Finlandii i w Szwecji. Zgodę uzależniono od pełnego wywiązania się z zobowiązań zaproponowanych przez przedsiębiorstwo Telia.

Egzekwowanie pomocy państwa w odniesieniu do sieci szerokopasmowych

Infrastruktura cyfrowa jest podstawowym czynnikiem pobudzającym cyfryzację, w związku z tym możliwość zaspokojenia nowych potrzeb dotyczących bardzo szybkiej transmisji danych cyfrowych, przepustowości i jakości przez odpowiednią infrastrukturę szerokopasmową ma zasadnicze znaczenie. W komunikacie Komisji w sprawie społeczeństwa gigabitowego⁴³ z 2016 r. określono, że sieci o bardzo dużej przepustowości stanowią jeden z jej strategicznych priorytetów. Konieczne jest również finansowanie ze środków publicznych, aby zapewnić, by obszary wiejskie, oddalone i inne obszary o słabo rozwiniętej infrastrukturze mogły korzystać z nowych technologii, aby nie pozostawiać w tyle żadnych obszarów ani żadnych obywateli. Jednocześnie nie należy wypierać inwestycji prywatnych, ale należy ograniczyć do minimum zakłócenie konkurencji.

W 2019 r. Komisja zatwierdziła różne programy rozwoju infrastruktury szerokopasmowej zgodnie z unijnymi zasadami pomocy państwa. W Grecji dotyczyły one systemu bonów w wysokości 50 mln EUR na potrzeby szybszych systemów szerokopasmowych⁴⁴; w Irlandii – wsparcia publicznego w wysokości 2,6 mld EUR na irlandzki krajowy plan dotyczący sieci szerokopasmowych⁴⁵; w Hiszpanii – programu o budżecie 400 mln EUR na rzecz bardzo szybkich sieci szerokopasmowych⁴⁶; a w Niemczech – zatwierdzenia w Bawarii programu na rzecz sieci szerokopasmowych o bardzo dużej przepustowości w następstwie wcześniejszego projektu pilotażowego w sprawie sieci gigabitowych obejmującego sześć bawarskich gmin, który został zatwierdzony przez Komisję w grudniu 2018 r.⁴⁷

4. Polityka konkurencji wspierająca osiągnięcie unijnych celów dotyczących energii ze źródeł niskoemisyjnych i środowiska

W grudniu 2019 r. Komisja przyjęła komunikat pt. „Europejski Zielony Ład”, w którym podkreślono inicjatywy polityczne związane z osiągnięciem zerowego poziomu emisji gazów cieplarnianych netto do 2050 r. i stawieniem czoła wyzwaniom związanym ze środowiskiem⁴⁸. Polityka konkurencji, podobnie jak wszystkie inne strategie polityczne Komisji, przyczyni się do osiągnięcia tych ambitnych celów. W 2019 r. Komisja rozpoczęła faktycznie „ocenę adekwatności” obejmującą wytyczne dotyczące energii i ochrony środowiska i kontynuowała ocenę swoich wytycznych w sprawie niektórych środków pomocy

⁴² Sprawa M.9064 Telia Company/Bonnier Broadcasting Holding, decyzja Komisji z dnia 12 listopada 2019 r. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9064

⁴³ Zob.: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/communication-connectivity-competitive-digital-single-market-towards-european-gigabit-society>

⁴⁴ Sprawa SA.49935 Superfast Broadband (SFBB) Project – Grecja, decyzja Komisji z dnia 7 stycznia 2019 r., dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_49935

⁴⁵ Sprawa SA.54472 National Broadband Plan – Irlandia, decyzja Komisji z dnia 15 listopada 2019 r., dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_54472

⁴⁶ Sprawa SA.53925 Broadband Scheme for NGA White and Grey Areas – Hiszpania, decyzja Komisji z dnia 10 grudnia 2019 r., dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53925

⁴⁷ Sprawa SA.54668 Bavarian gigabit scheme – Niemcy, decyzja Komisji z dnia 29 listopada 2019 r., dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_54668

⁴⁸ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, *Europejski Zielony Ład*, COM(2019) 640 final. Zob.: https://ec.europa.eu/info/publications/communication-european-green-deal_en

państwa w kontekście systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych po 2012 r. (wytyczne w sprawie systemu handlu emisjami)⁴⁹ w ramach przygotowań do ich rewizji w celu zapewnienia, by były dostosowane do nowego unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji na lata 2021–2030⁵⁰. Trwająca „ocena adekwatności” pakietu na rzecz unowocześnienia polityki w dziedzinie pomocy państwa zapewni przygotowanie do rewizji istotnych wytycznych w świetle celów politycznych Europejskiego Zielonego Ładu do 2021 r.

Pomoc państwa zapewniająca wsparcie na rzecz unijnej strategii „zero zanieczyszczeń” i zasobooszczędności

W 2019 r. Komisja zatwierdziła dodatkowe wsparcie publiczne w wysokości 195 mln EUR do końca 2022 r. dla elektrycznych autobusów i infrastruktury służącej do ładowania pojazdów elektrycznych w Niemczech⁵¹. Ponadto Komisja zatwierdziła wsparcie publiczne w wysokości 430 mln EUR mające na celu modernizację pojazdów z silnikiem Diesla wykorzystywanych w gminach, w których w 2017 r. zostały przekroczone limity emisji tlenków azotu⁵². Oba rodzaje środków wpisują się w unijne cele środowiskowe, europejską strategię na rzecz mobilności niskoemisyjnej, jak również w działania UE na rzecz przechodzenia na pojazdy bezemisyjne w miastach oraz tworzenia rynku takich pojazdów.

Komisja zatwierdziła również czeski program⁵³, w ramach którego udziela się pomocy na rzecz instalacji produkujących energię elektryczną z ciepła odpadowego i z gazów kopalnianych. Program ten przyczynia się do zasobooszczędności dzięki ograniczaniu zużycia źródeł energii pierwotnej wykorzystywanych do wytwarzania energii elektrycznej.

W dniu 25 listopada 2019 r. Komisja zatwierdziła wsparcie w wysokości 93,8 mln EUR na rzecz budowy i obsługi elektrociepłowni o wysokiej sprawności w Bułgarii⁵⁴. Elektrociepłownia ta będzie produkować ciepło i energię elektryczną przy użyciu paliwa pochodzącego z odpadów komunalnych nienadających się do recyklingu.

W dniu 28 stycznia 2019 r. Komisja zatwierdziła pomoc inwestycyjną w wysokości 36 mln EUR na rzecz przedsiębiorstwa chemicznego *LG Chem*⁵⁵ na budowę zakładu produkującego baterie do pojazdów elektrycznych w Polsce. Oczekuje się, że nowy zakład będzie dostarczać baterie do ponad 80 000 pojazdów elektrycznych rocznie i zapewni stworzenie ponad 700

⁴⁹ Zob.: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares2018-6600267_pl

⁵⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/410 z dnia 14 marca 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE w celu wzmocnienia efektywnych pod względem kosztów redukcji emisji oraz inwestycji niskoemisyjnych oraz decyzję (UE) 2015/1814, Dz.U. L 76 z 19.3.2018, s. 3.

⁵¹ Zwiększenie budżetu i przedłużenie programu SA.48190, Niemcy – Program wsparcia zakupu autobusów elektrycznych do wykorzystania w miejskim transporcie publicznym, decyzja Komisji z dnia 26 lutego 2018 r. dostępna pod adresem:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_48190

⁵² SA.53054 Program na rzecz modernizacji ciężkich pojazdów miejskich, SA.53055 Program na rzecz modernizacji ciężkich pojazdów użytkowych i SA.53056 Program na rzecz modernizacji lekkich pojazdów użytkowych i miejskich. Niemcy zgłosiły zmianę tych programów, którą Komisja zatwierdziła w dniu 25 października 2019 r., odpowiednio w ramach spraw SA.55230, SA.55231 i SA.55232. W wyniku zmiany wprowadzono między innymi bardziej elastyczną koncepcję kwalifikowalnych gmin.

⁵³ Sprawa SA.35179 Republika Czeska – Promowanie energii elektrycznej ze źródeł wtórnych, decyzja Komisji z dnia 26 września 2019 r., dostępna pod adresem:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_35179

⁵⁴ Sprawa SA.54042 Projekt dotyczący odzysku energii/jednostki kogeneracyjnej z odzyskiem energii z paliwa odpadowego RDF w Sofii – Bułgaria, decyzja Komisji z dnia 25 listopada 2019 r., dostępna pod adresem:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_54042

⁵⁵ Sprawa SA.47662 LIP – Pomoc na rzecz LG Chem Wrocław Energy Sp. z o.o., decyzja Komisji z dnia 28 stycznia 2019 r., dostępna pod adresem:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_47662

bezpośrednich miejsc pracy, przyczyniając się do rozwoju województwa dolnośląskiego przy zachowaniu konkurencji. Przeprowadzanie tego projektu bez finansowania publicznego nie byłoby możliwe.

Pomoc państwa wspierająca energię ze źródeł odnawialnych

Kontrola pomocy państwa ma na celu maksymalizację środowiskowych, społecznych i gospodarczych korzyści z ograniczonych funduszy publicznych dzięki minimalizacji kosztów dla państwa, przemysłu i konsumentów, dzięki zapewnieniu, by środki publiczne nie wypierały wydatków sektora prywatnego, a także dzięki przyczynieniu się do zapewnienia równych warunków działania na jednolitym rynku. W 2019 r. Komisja w dalszym ciągu zatwierdzała programy pomocy państwa umożliwiające państwom członkowskim osiągnięcie celów związanych z efektywnością energetyczną i przyczynienie się do ograniczenia emisji dwutlenku węgla zgodnie z unijnymi celami środowiskowymi.

W dniu 14 czerwca 2019 r. Komisja zatwierdziła wsparcie w wysokości 5,4 mld EUR na rzecz wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych we Włoszech⁵⁶, aby wesprzeć je w osiągnięciu celów w zakresie energii ze źródeł odnawialnych. Program będzie służyć udzielaniu wsparcia na rzecz wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, takich jak lądowa energia wiatrowa, energia fotowoltaiczna, energia wodna i gazy z osadów ściekowych i będzie obowiązywał do 2021 r.

W dniu 26 lipca 2019 r. Komisja zatwierdziła wsparcie na rzecz sześciu morskich farm wiatrowych we Francji⁵⁷. Ich budowa ma rozpocząć się w tym roku i powinny zacząć funkcjonować w 2022 r. Środki wsparcia pomogą Francji zwiększyć jej udział energii elektrycznej produkowanej z odnawialnych źródeł energii w celu osiągnięcia celów klimatycznych zgodnie z unijnymi celami środowiskowymi⁵⁸.

Rozporządzenie i polityka konkurencji wspólnie przyczyniają się do zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii dla europejskich obywateli i działalności gospodarczych

Mechanizmy zdolności wytwórczych są środkami wprowadzanymi przez państwa członkowskie, aby w średnim i długim okresie zarządzać popytem na energię elektryczną i jej podażą. Opracowano je w celu zlikwidowania oczekiwanych niedoborów mocy wytwórczych i zapewnienia bezpieczeństwa dostaw. Podczas opracowania mechanizmów zdolności wytwórczych należy zapewnić, by zapobiegały one zakłóceniom konkurencji, ponieważ w przeciwnym razie mogą prowadzić do wyższych cen energii elektrycznej dla konsumentów, przyznawać nienależne korzyści niektórym operatorom z sektora energetycznego lub utrudniać przepływy energii elektrycznej przez granice UE.

Jednocześnie mechanizmy zdolności wytwórczych nie mogą zastąpić reform rynku energii elektrycznej na poziomie krajowym i europejskim. W nowym rozporządzeniu w sprawie

⁵⁶ Sprawa SA.53347 Włochy – Wsparcie na rzecz energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w latach 2019–2021, decyzja Komisji z dnia 14 czerwca 2019 r., dostępna pod adresem:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53347

⁵⁷ Sprawa SA.45274 Francja – Morska farma wiatrowa Courseulles, decyzja Komisji z dnia 26 lipca 2019 r., sprawa SA.45275 Francja – Morska farma wiatrowa Fécamp, decyzja Komisji z dnia 26 lipca 2019 r., sprawa SA.45276 Francja – Morska farma wiatrowa Saint-Nazaire, decyzja Komisji z dnia 26 lipca 2019 r., sprawa SA.47246 Francja – Morska farma wiatrowa na wyspach Yeu et Noirmoutier, decyzja Komisji z dnia 26 lipca 2019 r., sprawa SA.47247 Francja – Morska farma wiatrowa w Dieppe, decyzja Komisji z dnia 26 lipca 2019 r. i sprawa SA.48007 Francja – Morska farma wiatrowa Saint-Brieuc, decyzja Komisji z dnia 26 lipca 2019 r.

Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_4749

⁵⁸ Zob.: <https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024>

rynku energii elektrycznej⁵⁹ zawarto obowiązek, zgodnie z którym państwa członkowskie planujące wprowadzić mechanizmy zdolności wytwórczych muszą przedstawić plan reformy rynku, aby zaradzić niedoskonałościom regulacyjnym i innym niedoskonałościom, które osłabiają zachęty inwestycyjne w sektorze energii elektrycznej. Rozporządzenie pozwoli również uniemożliwić udział w mechanizmach zdolności wytwórczych zdolnościom wytwórczym powodującym wysoki poziom emisji.

W 2019 r. Komisja wydała dwie decyzje związane z mechanizmami zdolności wytwórczych we Włoszech⁶⁰ i w Zjednoczonym Królestwie (w następstwie szczegółowego postępowania wyjaśniającego)⁶¹, w których uwzględniono już przepisy rozporządzenia w sprawie rynku energii elektrycznej dotyczące mechanizmów zdolności wytwórczych.

Prowadzenie dochodzeń w sprawie potencjalnych karteli, które utrudniają wykorzystanie innowacyjnych technologii

W wytycznych Komisji w sprawie horyzontalnych porozumień kooperacyjnych wyjaśniono między innymi formy współpracy między przedsiębiorstwami dążącymi do poprawy jakości produktu i innowacji, które nie budzą wątpliwości zgodnie z unijnym prawem konkurencji. Uzgodnienie przez przedsiębiorstwa zduśnienia konkurencji w zakresie jakości i innowacji jest niezgodne z prawem. W dniu 5 kwietnia 2019 r. Komisja przesłała pisemne zgłoszenie zastrzeżeń do BMW, Daimler i Volkswagen Group (Volkswagen, Audi, Porsche)⁶², w których poinformowała o swojej wstępnej opinii, zgodnie z którą przedsiębiorstwa te naruszyły unijne zasady ochrony konkurencji w latach 2006–2014, wchodząc w zmwę dotyczącą ograniczenia konkurencji w zakresie rozwoju technologii mającej na celu oczyszczanie spalin samochodów osobowych napędzanych benzyną i olejem napędowym. Zgodnie ze wstępną opinią Komisji zachowanie producentów samochodów miało na celu ograniczenie konkurencji w zakresie innowacji w odniesieniu do dwóch układów oczyszczania spalin i mogło pozbawić konsumentów możliwości zakupu samochodów emitujących mniej zanieczyszczeń, mimo że technologia ta była dostępna dla producentów.

5. Ochrona konkurencji w przemyśle wytwórczym

Egzekwowanie reguł konkurencji w przemyśle wytwórczym zapewnia przedsiębiorstwom możliwość konkurowania na sprawiedliwych i równych warunkach w ramach jednolitego rynku. Ponadto egzekwowanie pomocy państwa pozwala skierować fundusze publiczne w stronę badań, szkolenia i efektywności energetycznej. Jedynie innowacyjne przedsiębiorstwa posiadające racjonalny biznesplan mogą dostarczać inteligentne towary i usługi po konkurencyjnych cenach dla unijnych konsumentów i przedsiębiorstw. Poprawa efektywności unijnych przedsiębiorstw i długoterminowej konkurencyjności na jednolitym rynku sprawia, że przedsiębiorstwa te są w stanie konkurować na rynku światowym.

Decyzje dotyczące połączeń i postępowania wyjaśniające dotyczące podstawowych gałęzi przemysłu charakteryzujących się wysokimi barierami wejścia

⁵⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej, Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 54.

⁶⁰ Sprawa SA.53821 Zmiana włoskiego mechanizmu zdolności wytwórczych, decyzja Komisji z dnia 14 czerwca 2019 r., dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53821

⁶¹ SA.35980 Mechanizm zdolności wytwórczych Zjednoczonego Królestwa, decyzja Komisji z dnia 24 października 2019 r., dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_35980

⁶² Sprawa AT.40178 Emisja spalin przez samochody, dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40178

Unijna kontrola połączeń przyczynia się do zapewnienia, by przedsiębiorstwa działające na jednolitym rynku mogły konkurować na sprawiedliwych i równych warunkach. Zgłoszone transakcje, które mogą znacząco zakłócić konkurencję podlegają ścisłej kontroli Komisji. W ramach swojej oceny Komisja uwzględnia wydajność osiągniętą dzięki połączeniom, która może wpłynąć pozytywnie na koszty, innowacje i inne aspekty, o ile istnieje możliwość weryfikacji takiej wydajności, jest ona specyficzna dla połączenia i istnieje prawdopodobieństwo, że zostanie przekazana konsumentom. W przypadku wystąpienia obaw dotyczących konkurencji spółki łączące się mają możliwość rozwiania takich obaw dzięki propozycji zobowiązań. Jeżeli nie dojdzie do stwierdzenia lub uzgodnienia odpowiednich i wystarczających zobowiązań, Komisja zabroni zawarcia transakcji. W ciągu ostatnich dziesięciu lat Komisja wyraziła zgodę na ponad 3 000 połączeń, z których ponad 90 % zostało zatwierdzonych bezwarunkowo. W tym samym okresie Komisja uniemożliwiła natomiast jedynie dziesięć połączeń, w tym trzech w 2019 r.

Istotna część spraw dotyczących egzekwowania konkurencji przez Komisję w 2019 r. nadal dotyczyła sektora produkcji podstawowej i sektora towarów konsumpcyjnych.

Dnia 6 lutego 2019 r. Komisja zakazała – na podstawie unijnego rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw – przedsiębiorstwu Siemens dokonania planowanego przejęcia przedsiębiorstwa Alstom⁶³. Ani przedsiębiorstwo Siemens, ani przedsiębiorstwo Alstom – oba będące liderami w przemyśle kolejowym – nie zaproponowało środków zaradczych wystarczających do tego, aby trwale rozwiązać obawy Komisji.

Połączenie przedsiębiorstw Siemens/Alstom: ochrona przewoźników kolejowych i pasażerów

Pociągi i urządzenia sygnalizacyjne służące do kierowania nimi mają podstawowe znaczenie dla transportu w Europie. Oba przedsiębiorstwa – Siemens (Niemcy) i Alstom (Francja) – są światowymi liderami transportu kolejowego, a planowana transakcja spowodowałaby połączenie dwóch największych dostawców taboru kolejowego (pociągów) i rozwiązań w zakresie sygnalizacji na terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) nie tylko pod względem wielkości połączonej działalności, ale również jej zasięgu geograficznego. Oba przedsiębiorstwa zajmują również wiodące pozycje na świecie.

Podczas swojej szczegółowej oceny Komisja uznała, że bez wystarczających środków zaradczych połączenie zakłóciłoby konkurencję na kilku rynkach kolejowych systemów sygnalizacyjnych i na rynku pociągów bardzo dużych prędkości. Połączenie doprowadziłoby do powstania niezaprzeczalnego lidera rynku na kilku rynkach kolejowych systemów sygnalizacyjnych i podmiotu dominującego na rynku pociągów bardzo dużych prędkości na terenie EOG. Na wszystkich istotnych rynkach, na których stwierdzono obawy dotyczące konkurencji, presja konkurencyjna ze strony pozostałych konkurentów nie byłaby wystarczająca, aby zapewnić efektywną konkurencję. W toku tego postępowania wyjaśniającego Komisja przeanalizowała również dokładnie konkurencyjne otoczenie w pozostałych częściach świata i uznała, że prawdopodobieństwo, iż w najbliższej przyszłości nastąpi wejście nowych konkurentów, w tym potencjalnie dostawców z Chin, na rynek taboru bardzo dużych prędkości lub na rynki rozwiązań w zakresie sygnalizacji na terenie EOG, w odniesieniu do których stwierdzono obawy dotyczące konkurencji, było niewielkie.

Przedsiębiorstwa Siemens i Alstom zaproponowały środki zaradcze, które nie były wystarczające, aby rozwiązać obawy Komisji dotyczące konkurencji. Informacje zwrotne przekazane przez uczestników rynku, z którymi Komisja przeprowadziła konsultacje w celu uzyskania ich opinii na temat proponowanych środków zaradczych, były negatywne, co potwierdziło ocenę Komisji.

⁶³ Sprawa M.8677 Siemens/Alstom, decyzja Komisji z dnia 6 lutego 2019 r., dostępna pod adresem: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8677

W celu ochrony operatorów i pasażerów kolei Komisja zakazuje przejęcia firmy **Alstom** przez **Siemensa**

Wobec braku odpowiednich środków zaradczych, które rozwiąły obawy dotyczące konkurencji na rynku taboru kolejowego bardzo dużych prędkości i rynkach sygnalizacji kolejowej, Komisja stwierdziła, że połączenie doprowadziłoby do wyższych cen, ograniczonego wyboru dostawców i mniejszej liczby innowacyjnych produktów ze szkodą dla przewoźników kolejowych, zarządców infrastruktury kolejowej, a ostatecznie dla milionów Europejczyków, którzy codziennie korzystają z transportu kolejowego do celów związanych z pracą lub wypoczynkiem. W związku z tym Komisja zakazała proponowanej transakcji.

Dnia 6 lutego 2019 r. Komisja zakazała również – na podstawie unijnego rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw – proponowanego przejęcia przez przedsiębiorstwo *Wieland* przedsiębiorstwa *Aurubis Rolled Products* i jego udziałów w przedsiębiorstwie *Schwermetall*⁶⁴. Obawy Komisji dotyczyły ograniczonej konkurencji i wyższych cen produktów z miedzi walcowanej wykorzystywanych przez europejskich producentów. Znaczna liczba europejskich klientów przemysłowych wyraziła również obawy dotyczące zarówno dostępu do taśm wstępnie walcowanych produkowanych przez przedsiębiorstwo *Schwermetall*, jak i wyższych cen wyrobów walcowanych. Przedsiębiorstwa *Wieland* i *Aurubis* były dwoma z trzech największych producentów produktów z miedzi walcowanej w Europie. Gdyby doszło do ich połączenia, przedsiębiorstwo *Wieland* stałoby się podmiotem dominującym na rynku produktów z miedzi walcowanej, biorąc pod uwagę, że jego udział w rynku w Europie wyniósłby ponad 50 % i miałyby ono tylko jednego innego konkurenta z udziałem w rynku wynoszącym powyżej 10 %. Z uwagi na fakt, że przedsiębiorstwo *Wieland* nie wyraziło chęci skutecznego rozwiania wyrażonych obaw, Komisja zakazała proponowanej transakcji.

W przemyśle tworzyw sztucznych w dniu 18 stycznia 2019 r. Komisja zatwierdziła, w następstwie szczegółowego postępowania wyjaśniającego, przejęcie przedsiębiorstwa *Solvay's* polyamide (nylon) business przez przedsiębiorstwo *BASF*⁶⁵, z zastrzeżeniem zbycia większości istotnych aktywów przedsiębiorstwa *Solvay* na terenie EOG. Komisja stwierdziła,

⁶⁴ Sprawa M.8900 *Wieland/Aurubis Rolled Products/Schwermetall*, decyzja Komisji z dnia 6 lutego 2019 r., dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8900

⁶⁵ Sprawa M.8674 *BASF/Solvay's EP and P&I Business*, decyzja Komisji z dnia 18 stycznia 2019 r., dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8674

że istnieje ryzyko, iż zgłoszona transakcja spowoduje wzrost cen lub zmniejszenie ilości surowców dostępnych w całym łańcuchu wartości poliamidu 6.6, a także wzrost cen dla odbiorców końcowych. Produkty z poliamidu 6.6 obejmują specjalistyczne tworzywa sztuczne wykorzystywane w sektorach przemysłu motoryzacyjnego, elektronicznego lub budowlanego. Często stosowane są jako substytuty cięższych części metalowych i w celu osiągnięcia oszczędności energii. W dniu 25 listopada 2019 r. Komisja zatwierdziła nabycie zbytej działalności przez przedsiębiorstwo *Domo Chemicals*⁶⁶.

W dniu 11 czerwca 2019 r. Komisja zakazała, na podstawie unijnego rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw, utworzenia proponowanej spółki joint venture między przedsiębiorstwami *Tata Steel* i *ThyssenKrupp*⁶⁷, co doprowadziłoby do połączenia działalności przedsiębiorstw *ThyssenKrupp* i *Tata Steel* w zakresie płaskiej stali węglowej i stali elektrotechnicznej na terenie EOG. Przedsiębiorstwo *ThyssenKrupp*, drugi pod względem wielkości producent płaskiej stali węglowej na terenie EOG, i przedsiębiorstwo *Tata Steel*, trzeci pod względem wielkości producent tej stali, są również ważnymi producentami powlekanej metalem i laminowanej stali stosowanej w opakowaniach i ocynkowanej stali węglowej płaskiej dla przemysłu motoryzacyjnego. Obawy Komisji dotyczyły ograniczonej konkurencji (mniejszy wybór dla odbiorców stali) i wyższych cen różnych rodzajów stali. Strony nie zaproponowały odpowiednich środków zaradczych w celu rozwiania tych obaw. Komisja zwróciła się również do uczestników rynku o wyrażenie opinii na temat proponowanych środków zaradczych i przedstawione przez nich informacje zwrotne były niekorzystne. W związku z tym Komisja zakazała proponowanej transakcji.

W dniu 1 października 2019 r., w następstwie szczegółowego postępowania wyjaśniającego, Komisja zatwierdziła przejęcie podmiotu produkującego aluminium *Aleris* przez jego konkurenta przedsiębiorstwo *Novelis*⁶⁸ z zastrzeżeniem pewnych warunków. Komisja obawiała się, że transakcja ta mogłaby doprowadzić do wyższych cen dla europejskich konsumentów aluminiowych elementów karoserii samochodowych, które wykorzystuje się do produkcji pojazdów również w celu ograniczenia zużycia paliwa i emisji. Aby rozwiązać obawy Komisji, przedsiębiorstwa zaproponowały zbycie całej części działalności *Aleris* związanej z aluminiowymi elementami karoserii samochodowych w Europie, w tym fabryki w Belgii. Zbycie obejmuje aktywa dotyczące badań i rozwoju, a także finansowanie inwestycji w celu dalszego zwiększenia zdolności produkcyjnych. Biorąc pod uwagę, że proponowane zbycie doprowadziłoby do wyeliminowania w pełni obszarów nakładania się powstałych w wyniku transakcji związanej z aluminiowymi elementami karoserii samochodowych w Europie, Komisja stwierdziła, że transakcja ta, zmieniona za pomocą zobowiązań, nie budzi już obaw dotyczących naruszenia zasad konkurencji. Zgoda jest uzależniona od pełnego wywiązania się z zobowiązań.

Komisja wszczęła również szczegółowe postępowanie wyjaśniające dotyczące różnych proponowanych połączeń w przemyśle wytwórczym. Wszczęcie szczegółowych postępowań wyjaśniających nie przesądza o ich wynikach. W dniu 4 października 2019 r. Komisja wszczęła szczegółowe postępowanie wyjaśniające, aby ocenić planowane utworzenie dwóch

⁶⁶ Sprawa M.9553 Domo Investment Group/Solvay Performance Polyamides Business na terenie EOG, decyzja Komisji z dnia 25 listopada 2019 r., dostępna pod adresem:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9553

⁶⁷ Sprawa M.8713 Tata Steel/Thyssenkrupp/JV, decyzja Komisji z dnia 11 czerwca 2019 r., dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8713

⁶⁸ Sprawa M.9076 Novelis/Aleris, decyzja Komisji z dnia 1 października 2019 r., dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9076

spółek joint venture przez producentów statków powietrznych *Boeing* i *Embraer*⁶⁹, zgodnie z unijnym rozporządzeniem w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw. Obawy Komisji dotyczyły możliwości, że transakcja spowoduje wyższe ceny i mniejszy wybór w odniesieniu do statków powietrznych realizujących zarobkowe przewozy lotnicze.

Ponadto w dniu 30 października 2019 r. Komisja wszczęła szczegółowe postępowanie wyjaśniające w celu określenia, czy istnieje prawdopodobieństwo, że proponowane przejęcie przedsiębiorstwa *Chantiers de l'Atlantique* przez przedsiębiorstwo *Fincantieri*⁷⁰ znacząco ograniczy efektywną konkurencję. Oba przedsiębiorstwa stoczniowe są światowymi liderami na i tak już skoncentrowanym rynku o ograniczonej zdolności.

Ponadto w dniu 17 grudnia 2019 r. Komisja wszczęła szczegółowe postępowanie wyjaśniające w celu oceny proponowanego przejęcia przedsiębiorstwa *Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering CO., Ltd (DSME)* przez inną grupę stoczniową *Hyundai Heavy Industries Holdings (HHIH)*⁷¹, zgodnie z unijnym rozporządzeniem w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw. Komisja ma obawy, że połączenie może ograniczyć konkurencję na różnych globalnych rynkach przemysłu stocznioowego związanego ze statkami towarowymi. Przemysł stocznioowy związany ze statkami towarowymi stanowi ważną gałąź przemysłu dla UE. Europejskie przedsiębiorstwa żeglugowe są głównymi klientami DSME i HHIH i odpowiadają za 30 % światowego popytu na statki towarowe.

Unijne zasady pomocy państwa przyczyniają się do pobudzania innowacji

W czerwcu 2014 r. Komisja przyjęła komunikat w sprawie ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (IPCEI), w którym określono kryteria, które muszą spełnić państwa członkowskie, aby móc wspierać transnarodowe projekty o strategicznym znaczeniu dla UE⁷². W komunikacie wyjaśniono zasady zgodności, aby ułatwić współpracę między państwami członkowskimi w ramach projektów, które wyraźnie przyczyniają się do wzrostu gospodarczego, zrównoważonego rozwoju, tworzenia miejsc pracy i unijnej konkurencyjności. W ramach tych wymaga się również podejmowania zobowiązań do zapewniania szeroko zakrojonego szerzenia nowej wiedzy w całej UE, jak również przeprowadzania szczegółowej oceny konkurencji, aby zminimalizować wszelkie nadmierne zakłócenia. Ramy dotyczące projektów IPCEI uzupełniają inne zasady pomocy państwa, takie jak ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych (GBER)⁷³ oraz zasady ramowe działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej⁷⁴, które umożliwiają także wspieranie innowacyjnych projektów, zapewniając ograniczenie potencjalnych zakłóceń konkurencji.

W grudniu 2018 r. Komisja stwierdziła, że projekt zintegrowany zgłoszony wspólnie przez Francję, Niemcy, Włochy i Zjednoczone Królestwo w zakresie badań naukowych i innowacji w dziedzinie mikroelektroniki, kluczowej technologii prorozwojowej, jest zgodny z unijnymi zasadami pomocy państwa i przyczynia się do osiągnięcia celów stanowiących przedmiot

⁶⁹ Sprawa M.9097 Boeing/Embraer, dostępna na stronie internetowej:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9097 W dniu 25 kwietnia 2020 r. przedsiębiorstwo Boeing rozwiązało umowę o ustanowienie spółek joint venture z przedsiębiorstwem Embraer.

⁷⁰ Sprawa M.9162 Fincantieri/Chantiers De L'Atlantique, dostępna pod adresem:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9162

⁷¹ Sprawa M.9343 Hyundai Heavy Industries Holdings/Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering, dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9343

⁷² Zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

⁷³ Zob.: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/block.html

⁷⁴ Komunikat Komisji – Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną, Dz.U. C 198 z 27.6.2014, s. 1.

wspólnego europejskiego zainteresowania⁷⁵. Wspomniane cztery państwa członkowskie mają przeznaczyć do 1,75 mld EUR na finansowanie tego projektu, którego celem jest odblokowanie dodatkowych 6 mld EUR z inwestycji prywatnych.

W grudniu 2019 r. po tym pierwszym projekcie IPCEI zgłoszono drugi, dotyczący baterii. Produkcja baterii ma strategiczne znaczenie dla europejskiej gospodarki i europejskiego społeczeństwa ze względu na jej potencjał w zakresie czystej mobilności, energii zrównoważonego rozwoju i konkurencyjności.

Ważne projekty stanowiące przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania: wspieranie wszystkich segmentów w łańcuchu wartości baterii

W grudniu 2019 r. Komisja zatwierdziła drugi ważny projekt stanowiący przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania zgłoszony wspólnie przez Belgię, Finlandię, Francję, Niemcy, Włochy, Polskę i Szwecję w celu wspierania badań i innowacji we wspólnym europejskim obszarze priorytetowym dotyczącym baterii⁷⁶. Siedem państw członkowskich przeznaczy w najbliższych latach około 3,2 mld EUR na finansowanie. Oczekuje się, że finansowanie publiczne odblokuje dodatkowych 5 mld EUR pochodzących z inwestycji prywatnych.

Zakończenie realizacji całego projektu zaplanowano na 2031 r. (z uwzględnieniem różnych harmonogramów dla poszczególnych podprojektów). W projekcie udział weźmie 17 uczestników bezpośrednich, głównie podmiotów branżowych, w tym małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).

Komisja zatwierdza wsparcie w wysokości 3,2 mld EUR udzielane przez siedem państw członkowskich na projekt stanowiący przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania dotyczący **łańcucha wartości baterii**

Surowce i materiały zaawansowane	Ogniwa i moduły	Systemy baterii	Zmiana przeznaczenia, recykling i rafinacja
BASF 	ACC 	BMW 	BASF
Eneris 	BMW 	Endurance 	Endurance
Keliber 	Endurance 	Enel X 	Elemental
Nanocyl 	Eneris 	Eneris 	Eneris
Solvay 	FAAM 	Kaitek 	FAAM
Terrafame 	SEEL 	SEEL 	Fortum
Umicore 	VARTA 		SEEL
			Umicore

Projekt stanowi część europejskiego sojuszu na rzecz baterii między Komisją, zainteresowanymi państwami członkowskimi i podmiotami branżowymi, które w maju 2018 r. przyjęły strategiczny plan działania na rzecz baterii.

⁷⁵ Sprawy SA.46705 (Francja), SA.46578 (Niemcy), SA.46595 (Włochy) oraz SA.46590 (Zjednoczone Królestwo). Zob. również: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_18_6862

⁷⁶ Sprawy SA.54793 (Belgia), SA.54801 (Niemcy), SA.54794 (Francja), SA.54806 (Włochy), SA.54808 (Polska), SA.54796 (Szwecja) oraz SA.54809 (Finlandia). Zob. również: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_19_6705

6. Zapewnienie równych warunków działania w dziedzinie podatków

Zapewnienie przedsiębiorstwom równych warunków działania, pozwalających im konkurować ze sobą na podstawie kryteriów merytorycznych, również jeżeli chodzi o opodatkowanie, zwiększa zaufanie do jednolitego rynku. Państwa członkowskie nie mogą przyznać grupom wielonarodowym korzyści podatkowych, które nie są dostępne dla innych przedsiębiorstw (często lokalnych), ponieważ poważnie zakłóciłoby to konkurencję. Ponadto pozbawiłoby to budżet publiczny i unijnych podatników środków zdecydowanie bardziej potrzebnych na przeciwdziałanie zmianie klimatu, budowanie infrastruktury i inwestowanie w innowacje.

W dniu 24 września 2019 r. Sąd wydał swoje pierwsze wyroki dotyczące decyzji Komisji, w których stwierdzono, że interpretacje indywidualne prawa podatkowego wydane na rzecz *Starbucks*⁷⁷ i *Fiata*⁷⁸ stanowiły pomoc państwa. W przypadku Fiata Sąd podtrzymał decyzję Komisji z dnia 21 października 2015 r.⁷⁹, przyznając, że Komisja poprawnie zastosowała zasady pomocy państwa w celu oceny, czy wystąpiła niezgodna z prawem korzyść, i nie dążyła do harmonizacji przepisów podatkowych w całym bloku. Sąd zgodził się również z ustaleniem Komisji, że interpretacja indywidualna prawa podatkowego przez Luksemburg była selektywna i tym samym niedostępna dla wszystkich przedsiębiorstw. Jeżeli chodzi o Starbucks, Sąd stwierdził nieważność decyzji Komisji z dnia 21 października 2015 r.⁸⁰, uznając, że Komisja nie była w stanie wykazać istnienia korzyści na rzecz przedsiębiorstwa. W obu przypadkach Sąd poparł podejście Komisji polegające na zastosowaniu zasad pomocy państwa w sprawach dotyczących podatku.

Komisja nadal walczy z selektywnymi korzyściami podatkowymi

W 2019 r. Komisja w dalszym ciągu badała środki agresywnego planowania podatkowego w ramach unijnych zasad pomocy państwa i oceniała, czy prowadzą one do przyznania pomocy państwa niezgodnie z prawem.

W dniu 2 kwietnia 2019 r. Komisja stwierdziła, że Zjednoczone Królestwo przyznało niezgodne z prawem korzyści podatkowe niektórym przedsiębiorstwom wielonarodowym, udzielając im zwolnienia z szeregu zasad zapobiegających unikaniu opodatkowania znanych jako *przepisy dotyczące kontrolowanych spółek zagranicznych (CFC)*⁸¹.

W dniu 10 stycznia 2019 r. Komisja wszczęła szczegółowe postępowanie wyjaśniające, aby zbadać, czy interpretacje indywidualne prawa podatkowego przyznane przez Niemcy na rzecz *Nike*⁸² mogły dać spółce nieuczciwą przewagę nad jej konkurentami, z naruszeniem

⁷⁷ Sprawy połączone T-760/15 i T-636/16 Królestwo Niderlandów i in./Komisja Europejska, wyrok z dnia 24 września 2019 r., ECLI:EU:T:2019:669.

⁷⁸ Sprawy połączone T-755/15 i T-759/15 Wielkie Księstwo Luksemburga i Fiat Chrysler Finance Europe/Komisja Europejska, wyrok z dnia 24 września 2019 r., ECLI:EU:T:2019:670.

⁷⁹ Sprawa SA.38375 Pomoc państwa wdrożona przez Luksemburg na rzecz grupy Fiat, decyzja Komisji z dnia 21 października 2015 r., dokument dostępny pod adresem:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38375

⁸⁰ Sprawa SA.38374 Pomoc państwa przyznana przez Niemcy na rzecz Starbucks, decyzja Komisji z dnia 21 października 2015 r., dokument dostępny pod adresem:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38374

⁸¹ Sprawa SA.44896 Zwolnienie podatkowe dla finansowania grup kontrolowanych spółek zagranicznych udzielone przez Zjednoczone Królestwo w ramach programu pomocy państwa, decyzja Komisji z dnia 2 kwietnia 2019 r., dokument dostępny pod adresem:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_44896

⁸² Sprawa SA.51284 Niemcy – domniemana pomoc na rzecz Nike, decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2019 r., dokument dostępny pod adresem:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_51284

unijnych zasad pomocy państwa. Formalne postępowanie Komisji dotyczy traktowania podatkowego w Niderlandach dwóch spółek należących do grupy Nike. W latach 2006–2015 niderlandzkie organy podatkowe wydały interpretacje indywidualne prawa podatkowego, w których zatwierdzono metodę obliczania opłat licencyjnych. W związku z tym na te spółki należące do grupy został nałożony podatek wyłącznie od ograniczonej marży operacyjnej opartej na sprzedaży. Komisja obawia się, że opłaty licencyjne zatwierdzone w interpretacjach indywidualnych mogą nie odzwierciedlać rzeczywistości gospodarczej. Opłaty te wydają się wyższe niż opłaty, które niezależne spółki prowadzące negocjacje na podstawie warunków rynkowych uzgodniłyby między sobą w warunkach pełnej konkurencji.

W dniu 16 września 2019 r., w następstwie wyroku Sądu unieważniającego decyzję w sprawie *belgijskiego programu zwolnienia z opodatkowania nadmiernych zysków*⁸³ wydanego na takiej podstawie, że interpretacje indywidualne prawa podatkowego należało oceniać pojedynczo zgodnie z unijnymi zasadami pomocy państwa, Komisja wszczęła osobne szczegółowe postępowania wyjaśniające dotyczące 39 interpretacji indywidualnych prawa podatkowego w zakresie nadmiernych zysków wydanych przez Belgię na rzecz przedsiębiorstw wielonarodowych⁸⁴. Jednocześnie Komisja wniosła odwołanie od wyroku Sądu do Trybunału Sprawiedliwości, dążąc do uzyskania większej jasności w kwestii istnienia programu pomocy. Postępowania są w toku.

7. Wzmacnianie odporności sektora finansowego w kontekście unii bankowej

Ogólna stabilizacja europejskiego sektora finansowego od czasu kryzysu finansowego oraz trwające wdrażanie ram prawnych unii bankowej w dalszym ciągu doprowadzały do zmniejszania się liczby spraw w sektorze finansowym dotyczących pomocy państwa.

W dniu 5 grudnia 2019 r. Komisja przyjęła decyzję, w której stwierdziła, że dekapitalizowanie niemieckiego banku *Norddeutsche Landesbank – Girozentrale (NordLB)*⁸⁵ jest zgodne z warunkami rynkowymi. Środki obejmowały bezpośrednią inwestycję w kwocie 2,8 mld EUR oraz inwestycje na przeprowadzenie niezbędnych zmian strukturalnych, jak również redukcję zatrudnienia, co miało na celu zapewnienie, aby działalność NordLB na rynku nadal była rentowna. Komisja ustaliła, że państwo otrzymało wynagrodzenie zgodne z wynagrodzeniem, które zaakceptowałby także prywatny operator w podobnych okolicznościach. Środki zrealizowano zatem na warunkach rynkowych i bez pomocy państwa w rozumieniu unijnych zasad. Europejski Bank Centralny, jako organ odpowiedzialny za nadzór, zatwierdził plan w dniu 29 listopada 2019 r. Przyjmując podobne podejście, w dniu 29 października 2019 r. Komisja uznała, że plan Rumunii polegający na wprowadzeniu 200 mln EUR kapitału do *CEC Bank*⁸⁶ należącego w pełni do państwa został zrealizowany na warunkach rynkowych i w związku z tym nie obejmował pomocy państwa na rzecz banku w rozumieniu unijnych zasad.

Pomimo poprawiającej się odporności unijnego sektora bankowego w niektórych częściach w dalszym ciągu występują zaległe problemy, takie jak poziom kredytów zagrożonych (NPL),

⁸³ Sprawa SA.37667 Zwolnienie z opodatkowania nadmiernych zysków w Belgii, decyzja Komisji z dnia 11 stycznia 2016 r., dokument dostępny pod adresem:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_37667

⁸⁴ Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_5578

⁸⁵ Sprawa SA.49094, Środki zgodne z warunkami rynkowymi mające na celu wzmocnienie kapitału i restrukturyzację *Norddeutsche Landesbank*, decyzja Komisji z dnia 5 grudnia 2019 r., dokument dostępny pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_49094

⁸⁶ Sprawa SA.53869 Dekapitalizowanie *CEC Bank* zgodne z warunkami rynkowymi, decyzja Komisji z dnia 29 października 2019 r., dokument dostępny pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53869

który w niektórych państwach członkowskich jest nadal wysoki. W 2019 r. Komisja zatwierdziła *grecki program ochrony aktywów* (znany również jako „Herkules”)⁸⁷ jako wolny od pomocy państwa ukierunkowany na rozwiązanie kwestii kredytów zagrożonych w Grecji. Program ten stanowi przykład tego, w jaki sposób państwa członkowskie mogą pomóc bankom w oczyszczeniu bilansów bez przyznawania pomocy czy zakłócania konkurencji.

Dalsze zapewnianie uczciwej konkurencji na rynku usług finansowych z korzyścią zarówno dla konsumentów, jak i przedsiębiorstw

Transformacja cyfrowa wpływa na usługi finansowe w równie dużym stopniu co na inne branże w Europie. Technologie cyfrowe oferują przedsiębiorstwom nowe możliwości lepszej obsługi klientów oraz usługi, które kosztują mniej. W celu pełnego uwolnienia potencjału cyfryzacji spółki z branży technologii finansowych będą potrzebowały rzeczywistej szansy konkurowania, a ramy prawne będą musiały zapewnić, aby osiągnięcie równych warunków działania było możliwe między wszystkimi dostawcami usług finansowych.

W 2019 r. przestrzeganie reguł konkurencji w całym sektorze finansowym pozostawało kluczem do zapewnienia zarówno uczciwej konkurencji, jak i ochrony stabilności finansowej. W dniu 22 stycznia 2019 r. Komisja nałożyła na system kart płatniczych *Mastercard*⁸⁸ grzywnę w wysokości 570 mln EUR za utrudnianie akceptantom dostępu do transgranicznych usług płatniczych realizowanych za pośrednictwem kart, co stanowi naruszenie unijnych zasad ochrony konkurencji.

Mastercard II: promowanie zdrowej konkurencji w sektorze płatności

Mastercard jest drugim systemem kart płatniczych w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG) pod względem liczby kart dla konsumentów i wartości transakcji. Karty płatnicze odgrywają zasadniczą rolę na jednolitym rynku – europejscy konsumenci i europejskie przedsiębiorstwa dokonują ponad połowy swoich płatności bezgotówkowych za pośrednictwem kart. Jeżeli konsument korzysta z kart debetowej lub kredytowej w sklepie lub w internecie, bank sprzedawcy detalicznego uiszcza opłatę zwaną „opłatą interchange” na rzecz banku posiadacza karty. Bank sprzedawcy detalicznego przenosi tę opłatę na sprzedawcę detalicznego, który włącza ją – tak jak wszelkie inne koszty – do cen końcowych dla wszystkich konsumentów.

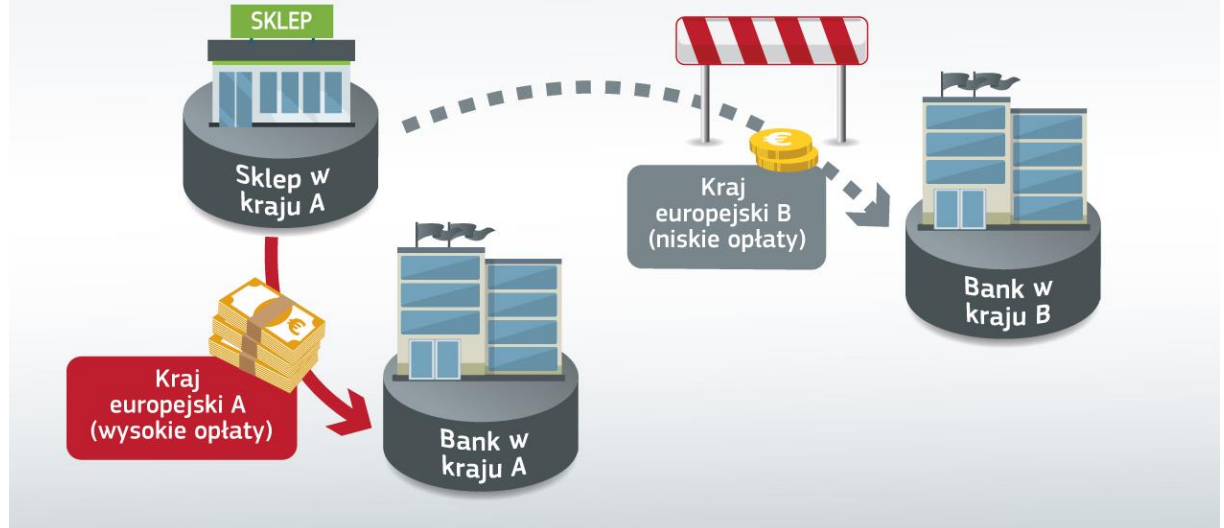
W toku postępowania Komisja ustaliła, że transgraniczne zasady Mastercard zobowiązują banki sprzedawców detalicznych do stosowania opłat interchange państwa, w którym znajduje się sprzedawca detaliczny. Zasady te sprawiły, że sprzedawcy detaliczni płacą więcej w usługach bankowych, aby otrzymywać płatności kartą, niż gdyby mogli swobodnie poszukać tańszych usług. Zasady transgraniczne doprowadziły również do wyższych cen dla sprzedawców detalicznych i konsumentów, ograniczenia transgranicznej konkurencji i sztucznej segmentacji jednolitego rynku.

⁸⁷ Sprawa SA.53519 Grecki program ochrony aktywów („Herkules”) – Grecja, decyzja Komisji z dnia 10 października 2019 r., dokument dostępny pod adresem:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53519

⁸⁸ Sprawa AT.40049, MasterCard II, decyzja Komisji z dnia 22 stycznia 2019 r., dokument dostępny pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40049

MasterCard uniemożliwiał sklepom stosowanie niższych opłat dostępnych w innych krajach europejskich

Komisja stwierdziła, że do 9 grudnia 2015 r. transgraniczne zasady Mastercard naruszały unijne zasady ochrony konkurencji, ponieważ ograniczały akceptantom możliwość skorzystania z lepszych warunków oferowanych przez banki z siedzibą na innym obszarze jednolitego rynku. Na tej podstawie Komisja postanowiła nałożyć na Mastercard grzywnę w wysokości 570 mln EUR.

W dniu 9 grudnia 2015 r. rozporządzeniem w sprawie opłat interchange (IFR)⁸⁹ wprowadzono pułapy opłat interchange, które wcześniej znacznie się różniły w EOG w zależności od państwa. Obecnie Komisja ocenia wdrożenie rozporządzenia w sprawie opłat interchange z 2015 r. i zleciła przeprowadzenie badania⁹⁰ w tym zakresie. Komisja zakończyła osobne postępowania dotyczące ochrony konkurencji w sprawie wielostronnych opłat interchange (MIF) stosowanych przez Mastercard, Visa Inc. i Visa International w transakcjach dokonywanych w EOG za pośrednictwem konsumenckich kart debetowych i kredytowych wydanych poza EOG (międzyregionalnych wielostronnych opłat interchange). Rozporządzeniem w sprawie opłat interchange nie wprowadzono pułapu dla tych wielostronnych opłat interchange, które stanowiły znaczne obciążenie dla europejskich akceptantów i doprowadziły do wzrostu cen detalicznych dla wszystkich konsumentów. W 2014 r. w następstwie zobowiązań podjętych przez Visa Europe zakończono dotyczące jej postępowania⁹¹. W 2019 r. Mastercard, Visa Inc. i Visa International, każda spółka osobno, zaoferowały podjęcie zobowiązań, które obniżyłyby międzyregionalne wielostronne opłaty interchange średnio o 40 %, zgodnie z obowiązującymi pułapami lub poniżej nich. W dniu 29 kwietnia 2019 r. Komisja przyjęła dwie decyzje nadające tym zobowiązaniom prawnie wiążącą moc na podstawie unijnych zasad ochrony konkurencji⁹².

⁸⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/751 z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie opłat interchange w odniesieniu do transakcji płatniczych realizowanych w oparciu o kartę (Tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 123 z 19.5.2015, s. 1.

⁹⁰ Zob.: <https://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0120161enn.pdf>

⁹¹ Sprawa AT.39398 VISA MIF, decyzja Komisji z dnia 26 lutego 2014 r. Zob.: http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/39398/39398_9728_3.pdf

⁹² Sprawy AT.39398 Visa MIF oraz AT.40049 Mastercard II, decyzje Komisji z dnia 29 kwietnia 2019 r. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40049 i https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39398

Ponadto w dniu 16 maja 2019 r. Komisja dwoma decyzjami ugodowymi nałożyła grzywny na pięć banków za uczestnictwo w dwóch kartelach na *rynku natychmiastowej wymiany walut (FOREX)*⁹³ w odniesieniu do 11 głównych walut. Pierwszą decyzją (w sprawie tzw. kartelu „Forex – Three-Way Banana Split”) nałożono grzywnę w łącznej kwocie 811 mln EUR na Barclays, Royal Bank of Scotland (RBS), Citigroup oraz JPMorgan. Naruszenie rozpoczęło się w dniu 18 grudnia 2007 r., a zakończyło w dniu 31 stycznia 2013 r. Drugą decyzją (w sprawie tzw. kartelu „Forex-Essex Express”) nałożono grzywnę w łącznej kwocie nieznacznie poniżej 258 mln EUR na Barclays, RBS i MUFG Bank (dawniej Bank of Tokyo-Mitsubishi). Naruszenie rozpoczęło się w dniu 14 grudnia 2009 r., a zakończyło w dniu 31 lipca 2012 r. Union Bank of Switzerland (UBS) był adresatem obu decyzji, ale nie nałożono na niego grzywny, ponieważ ujawnił Komisji istnienie karteli.

W 2019 r. Komisja nadal ściśle monitorowała sektor kredytowy i opublikowała sprawozdanie⁹⁴ dotyczące zjawiska konsorcjum kredytowego w UE, w tym sposobu, w jaki ono powstaje i funkcjonuje, oraz jego wpływu na konkurencję na rynkach kredytowych. Kredyty konsorcjalne są istotnym instrumentem finansowania głównych projektów infrastrukturalnych i innowacyjnych.

W maju 2019 r. Komisja wszczęła formalne postępowanie w sektorze ubezpieczeniowym wobec Insurance Ireland⁹⁵ w sprawie ochrony konkurencji celem oceny, czy spółkom chcącym zaoferować swoje usługi na irlandzkim rynku ubezpieczeń pojazdów w nieuczciwy sposób uniemożliwiono dostęp do wspólnych danych zarządzanych przez Insurance Ireland w imieniu jej spółek członkowskich. Jeżeli zostaną potwierdzone, może się okazać, że praktyki będące przedmiotem postępowania naruszają unijne reguły konkurencji i że mogły doprowadzić do ograniczonej liczby wyborów i mniej konkurencyjnych cen dla irlandzkich kierowców w odniesieniu do polis ubezpieczeniowych pojazdów. Wszczęcie formalnego postępowania jest następstwem kontroli przeprowadzonych w lipcu 2017 r. na irlandzkim rynku ubezpieczeń pojazdów.

8. Zapewnianie uczciwej konkurencji w sektorze żywności, sektorze konsumenckim i sektorze zdrowia

Jednolity rynek umożliwił sprzedawcom detalicznym i konsumentom poszukiwanie w Europie dużej gamy produktów i niższych cen. W przypadku gdy przedsiębiorstwa utrudniają podmiotom handlowym transgraniczną i internetową sprzedaż towarów na unijnym jednolitym rynku, prowadzi to do mniejszego wyboru i wyższych cen dla konsumentów. Europejskie reguły konkurencji zapisane w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej⁹⁶ zakazują zawierania porozumień między przedsiębiorstwami, które zapobiegają konkurencji, ograniczają lub zakłócają konkurencję wewnątrz unijnego jednolitego rynku.

Egzekwowanie zasad ochrony konkurencji w odniesieniu do transgranicznych produktów konsumpcyjnych

W 2019 r. Komisja dokładnie zbadała kilka przypadków licencjobiorców, którym uniemożliwiano sprzedaż licencjonowanych produktów w innym państwie, co stanowi naruszenie unijnych zasad ochrony konkurencji.

⁹³ Sprawa AT.40135 FOREX, decyzja Komisji z dnia 16 maja 2019 r., dokument dostępny pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40135

⁹⁴ Zob.: <https://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0419330enn.pdf>

⁹⁵ Sprawa AT.40511 Insurance Ireland: baza danych na temat roszczeń ubezpieczeniowych i warunki dostępu do niej, dokument dostępny pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40511

⁹⁶ Zob.: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:12008E101:PL:HTML>

W dniu 13 maja 2019 r. Komisja nałożyła na *Anheuser-Busch InBev NV/SA (AB InBev)*⁹⁷ grzywnę w wysokości 200,4 mln EUR za utrudnienie sprzedaży piwa w sąsiednich państwach członkowskich UE i tym samym naruszenie unijnych zasad ochrony konkurencji.

Dalsze zwalczanie transgranicznych praktyk antykonkurencyjnych na jednolitym rynku

AB InBev jest największym browarem na świecie. Jego najpopularniejszą marką piwa w Belgii jest Jupiler, która odpowiada za około 40 % całkowitej wielkości sprzedaży na belgijskim rynku piwa. AB InBev sprzedaje piwo Jupiler również w innych państwach członkowskich UE, w tym w Niderlandach i we Francji.

W toku postępowania wszczętego w czerwcu 2016 r. Komisja ustaliła, że w Niderlandach AB InBev sprzedaje piwo Jupiler sprzedawcom detalicznym i hurtownikom po cenach niższych niż w Belgii ze względu na większą konkurencję. Komisja stwierdziła także, że AB InBev jest przedsiębiorstwem dominującym na belgijskim rynku piwa i że nadużyło swojej dominującej pozycji na rynku w Belgii, ograniczając supermarketom i hurtownikom możliwość zakupu piwa Jupiler w Niderlandach po niższych cenach i jego przywozu do Belgii. W związku z tym transgraniczna sprzedaż na jednolitym rynku została utrudniona i konsumenci w Belgii musieli płacić więcej za piwo Jupiler.

Naruszenie unijnych reguł konkurencji trwało od dnia 9 lutego 2009 r. do dnia 31 października 2016 r., a grzywna nałożona przez Komisję na AB InBev wynosi 200 409 000 EUR. Decyzja Komisji uczyniła również środek zapewniający, aby AB InBev umieszczało na opakowaniach swoich produktów obowiązkowe informacje na temat żywności zarówno w języku francuskim, jak i niderlandzkim, prawnie wiążącym przez kolejnych pięć lat. Komisja postanowiła obniżyć grzywnę nałożoną na AB InBev o 15 % w świetle uznania przez nie naruszenia i wdrożenia środków mających sprzyjać handlowi transgranicznemu jego produktami.

W świetle unijnych zasad ochrony konkurencji dominująca pozycja na rynku jako taka nie jest nielegalna. Przedsiębiorstwa dominujące są jednak w sposób szczególny odpowiedzialne za nienadużywanie swojej władzy rynkowej przez ograniczenie konkurencji na rynku, na którym dominują, albo na osobnych rynkach.

⁹⁷ Sprawa AT.40134 Utrudnienie handlu piwem przez przedsiębiorstwo AB InBev, decyzja Komisji z dnia 13 maja 2019 r., dokument dostępny pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40134

W dniu 25 marca 2019 r. Komisja nałożyła na Nike⁹⁸ grzywnę w wysokości 12,5 mln EUR za zakazanie podmiotom handlowym sprzedaży produktów licencjonowanych, produktów merchandisingowych niektórych najbardziej znanych europejskich klubów i federacji piłkarskich, do innych państw w obrębie EOG. W toku postępowania Komisja ustaliła, że zawarte przez Nike umowy o udzielaniu licencji niewyłącznych i o dystrybucji naruszają unijne reguły konkurencji, m.in. ze względu na klauzule wyraźnie zakazujące czynnej i biernej sprzedaży, w internecie i poza nim, do państw EOG, które nie zostały konkretnie przydzielone licencjodawcom. Przedsiębiorstwo Nike egzekwowało również określone środki służące pośredniemu wdrożeniu tych ograniczeń sprzedaży, na przykład grożąc licencjodawcom rozwiązaniem ich umów i przeprowadzając audyty celem zapewnienia zgodności z ograniczeniami. Podobnie w dniu 9 lipca 2019 r. nałożono grzywnę w wysokości 6,2 mln EUR na Sanrio⁹⁹ za ograniczanie podmiotom handlowym sprzedaży produktów licencjonowanych do innych państw w obrębie EOG. Ograniczenie to dotyczyło produktów przedstawiających postaci należące do Sanrio, takie jak Hello Kitty. W szczególności Sanrio ograniczyło języki, które licencjodawcy mogli wykorzystywać na produktach merchandisingowych. Nielegalne praktyki Sanrio trwały około 11 lat. Zarówno Sanrio, jak i Nike uzyskały obniżenie grzywien o 40 %, ponieważ przedsiębiorstwa te nie tylko uznały swoje naruszenia, ale także współpracowały z Komisją w dużym stopniu, wykraczającym poza ich prawne zobowiązanie do współpracy. Komisja przeprowadziła także trzecie postępowanie dotyczące praktyk udzielania licencji stosowanych przez *Universal Studios*¹⁰⁰, właściciela m.in. praw do cykli filmów „Minionki” i „Jurassic World”.

W dniu 27 września 2019 r. Komisja nałożyła na Coroos i Groupe CECAB¹⁰¹ grzywny o łącznej wysokości 31,6 mln EUR za naruszenie unijnych zasad ochrony konkurencji. Na Bonduelle nie nałożono grzywny, ponieważ przedsiębiorstwo ujawniło Komisji istnienie kartelu. Bonduelle, Coroos i Groupe CECAB przez ponad 13 lat uczestniczyły w kartelu dostaw określonych rodzajów warzyw konserwowych sprzedawcom detalicznym lub przedsiębiorstwom zajmującym się usługami gastronomicznymi w EOG. Przedsiębiorstwa ustalały ceny, uzgadniały udziały w rynku i wielkość produkcji, przydzielały klientów i rynki, koordynowały swoje odpowiedzi na oferty oraz wymieniały szczególnie chronione informacje handlowe. Naruszenie obejmowało cały EOG i trwało od dnia 19 stycznia 2000 r. do dnia 11 czerwca 2013 r. w przypadku Bonduelle, a w przypadku Coroos i Groupe CECAB do dnia 1 października 2013 r. Wszystkie trzy przedsiębiorstwa potwierdziły swój udział w kartelach i zgodziły się na ugodowe rozstrzygnięcie sprawy.

Ponadto w listopadzie 2019 r. Komisja wszczęła formalne postępowanie w sprawie ochrony konkurencji, aby ocenić, czy dwie największe francuskie grupy sprzedawców detalicznych, *Casino Guichard-Perrachon* (znana jako „Casino”) i *Les Mousquetaires* (znana jako „Intermarché”)¹⁰², koordynowały swoje postępowanie na rynku, co stanowi naruszenie

⁹⁸ Sprawa AT.40436 Produkty licencjonowane – Nike, dokument dostępny pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40436

⁹⁹ Sprawa AT.40432 Produkty licencjonowane – Sanrio, dokument dostępny pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40432

¹⁰⁰ Sprawa AT.40433 Merchandising w zakresie filmów, dokument dostępny pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40433 Decyzję nakładającą na NBC Universal grzywnę w wysokości 14,3 mln EUR za stosowanie ograniczeń umownych w umowach o udzielaniu licencji niewyłącznych dotyczących sprzedaży produktów licencjonowanych przedstawiających filmy NBC Universal przyjęto w dniu 30 stycznia 2020 r.

¹⁰¹ Sprawa AT.40127 Coroos i Groupe CECAB, decyzja Komisji z dnia 13 maja 2019 r., dokument dostępny pod adresem: zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_5911

¹⁰² Sprawa AT.40466 Sojusz Casino oraz Intermarché, decyzja Komisji z dnia 13 maja 2019 r., dokument dostępny pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40466

unijnych reguł konkurencji. Postępowanie jest częścią starań Komisji mających zapewnić, aby współczesna sprzedaż produktów spożywczych była korzystna dla konsumentów.

Polityka konkurencji przyczyniająca się do przystępnych cenowo i innowacyjnych farmaceutyków

W dniu 28 stycznia 2019 r. Komisja opublikowała sprawozdanie „Competition enforcement in the pharmaceutical sector (2009–2017) – European competition authorities working together for affordable and innovative medicines” („Egzekwowanie reguł konkurencji w sektorze farmaceutycznym (2009–2017) – Współpraca europejskich organów ochrony konkurencji na rzecz przystępnych cenowo i innowacyjnych leków”)¹⁰³. W sprawozdaniu przedstawiono kompleksowy przegląd oraz przykłady sposobu, w jaki Komisja i krajowe organy ochrony konkurencji 28 państw członkowskich egzekwowały unijne zasady ochrony konkurencji i przepisy dotyczące połączeń w sektorze farmaceutycznym w latach 2009–2017. W sprawozdaniu stwierdzono, że egzekwowanie reguł konkurencji w UE przyczyniło się do utrzymania poziomu innowacyjności w sektorze. Stało się tak za sprawą interwencji podejmowanych w celu ukrócenia praktyk, które mogły zmniejszać motywację do innowacji.

W 2019 r. Komisja nadal prowadziła postępowania w dwóch sprawach, w których bada firmy podejrzane o uniemożliwianie konsumentom dostępu do skutecznych, innowacyjnych i przystępnych cenowo leków lub ograniczanie takiego dostępu. Pierwsza sprawa dotyczy tzw. praktyk związanych z płatnościami za opóźnienie utrudniającymi wejście na rynek generycznego modafinilu¹⁰⁴, leku na zaburzenia snu. Komisja zamierza zakończyć to dochodzenie w 2020 r. Druga sprawa odnosi się do toczącego się formalnego postępowania Komisji z zakresu ochrony konkurencji wobec *Aspen Pharma*¹⁰⁵ w związku z podejrzeniem nadużycia dominującej pozycji na rynku. Komisja bada zarzuty, że Aspen Pharma mogła narzucać nieuczciwe i wygórowane ceny za szereg leków przeciwnowotworowych we wszystkich państwach w EOG z wyjątkiem Włoch¹⁰⁶. Komisja zamierza zamknąć tę sprawę w 2020 r.

9. Usługi transportowe i pocztowe

Konkurencyjność zarówno w sektorze usług transportowych, jak i w sektorze usług pocztowych jest ważna dla sprawnie funkcjonującego jednolitego rynku oraz powoduje korzystne efekty rozlania w innych sektorach europejskiej gospodarki zintegrowanych ze światowymi rynkami. W tych sektorach konkurencja jest szczególnie istotna ze względu na korzyść dla konsumentów, wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy.

Pomoc państwa w sektorze transportu przyczyniająca się do zapobiegania zakłóceniom konkurencji

W dniu 2 sierpnia 2019 r. Komisja ustaliła, że umowy marketingowe zawarte między miejscowym stowarzyszeniem promocji turystyki i przepływów ekonomicznych (*Association*

¹⁰³ Zob.: <http://ec.europa.eu/competition/sectors/pharmaceuticals/report2019/index.html> i https://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-741_pl

¹⁰⁴ Sprawa IP.39686 – Cephalon, zob.: IP/17/2063 z dnia 17 lipca 2017 r.: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-2063_en.htm

¹⁰⁵ Sprawa AT.40394 Aspen. Zob.: IP/17/1323 z dnia 15 maja 2017 r.: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1323_en.htm i http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40394/40394_235_3.pdf

¹⁰⁶ Włoski organ ochrony konkurencji wydał decyzję wobec Aspen stwierdzającą naruszenie już w dniu 29 września 2016 r.

for the Promotion of Touristic and Economic Flows – APFTE) a Ryanair¹⁰⁷ w porcie lotniczym w Montpellier są nielegalne w świetle unijnych zasad pomocy państwa. W latach 2010–2017 APFTE zawarło różne umowy marketingowe z Ryanair i jego spółką zależną Airport Marketing Services (AMS), na podstawie których linia lotnicza i jej spółka zależna otrzymywały płatności w zamian za promowanie Montpellier i okolicznych obszarów jako kierunku turystycznego na stronie internetowej Ryanair. Płatności te przyniosły Ryanair selektywną korzyść w stosunku do jego konkurentów. Teraz Francja musi odzyskać od Ryanair nielegalną pomoc państwa w kwocie 8,5 mln EUR. Obecnie Komisja bada kolejne umowy zawarte między organami publicznymi a liniami lotniczymi w regionalnych portach lotniczych Girona i Reus¹⁰⁸ w Hiszpanii.

W dniu 28 lutego 2019 r. Komisja wszczęła szczegółowe postępowanie wyjaśniające, aby ocenić, czy duńskie i szwedzkie wsparcie publiczne na rzecz stałego połączenia kolejowo-drogowego przez cieśninę Sund¹⁰⁹ było zgodne z unijnymi zasadami pomocy państwa. Ponadto w czerwcu 2019 r. Komisja wszczęła szczegółowe postępowanie wyjaśniające, aby ustalić, czy model publicznego finansowania stałego połączenia kolejowo-drogowego przez cieśninę Belt Fehmarn¹¹⁰, między Danią i Niemcami, był zgodny z unijnymi zasadami pomocy państwa. Oba szczegółowe postępowanie wyjaśniające są następstwem unieważnienia przez Sąd wcześniejszych decyzji Komisji zatwierdzających odnośne wsparcia.

W dniu 16 grudnia 2019 r. Komisja zatwierdziła zgodnie z unijnymi zasadami pomocy państwa pięć programów wsparcia na rzecz transportu morskiego na Cyprze, w Danii, Estonii, Polsce i w Szwecji¹¹¹. Programy te mają zachęcać do rejestrowania statków w Europie oraz poprawić konkurencyjność europejskiego sektora transportu morskiego bez niepotrzebnego zakłócania konkurencji.

Pomoc państwa w zakresie usług pocztowych: utrzymanie równych warunków działania

Kontrola pomocy państwa w sektorze pocztowym zapewnia, aby w przypadku powierzenia kosztownego obowiązku świadczenia usługi publicznej dostawcy usług pocztowych, zazwyczaj zasiedzialemu, wszelka rekompensata wypłacona dostawcy nie zakłócała konkurencji między zasiedziałymi i nowymi dostawcami usług pocztowych.

W dniu 22 lipca 2019 r. Komisja zatwierdziła rekompensatę z tytułu świadczenia usług publicznych w wysokości 171,74 mln EUR przyznaną przez Włochy na rzecz *Poste Italiane*¹¹² za dystrybucję, po obniżonych stawkach, czasopism i publikacji wydawnictw oraz organizacji nienastawionych na zysk w latach 2017–2019.

Ponadto w dniu 14 czerwca 2019 r. Komisja wszczęła szczegółowe postępowanie

¹⁰⁷ Sprawa SA.47867 Pomoc na rzecz przedsiębiorstwa Ryanair w porcie lotniczym w Montpellier, decyzja Komisji z dnia 2 sierpnia 2019 r., dokument dostępny pod adresem:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_sa_47867

¹⁰⁸ Sprawa SA.33909 Porty lotnicze Girona i Reus – pomoc na rzecz Ryanair, dokument dostępny pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33909

¹⁰⁹ Sprawy SA.52162 i SA.52617 Pomoc państwa na rzecz Oresund Bridge Consortium. Zob.:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_1468

¹¹⁰ Sprawa SA.39078 Finansowanie projektu dotyczącego ustanowienia stałego połączenia przez cieśninę Belt Fehmarn, dokument dostępny pod adresem:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_39078

¹¹¹ Sprawy SA.51809 (Cypr), SA.52069 (Dania), SA.53469 (Estonia), SA.46380 (Polska), SA.46740 (Szwecja). Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_19_6780

¹¹² Sprawa SA.48492 Rekompensata na rzecz Poste Italiane za obniżone stawki dla wydawnictw i organizacji non-profit w latach 2017–2019, decyzja Komisji z dnia 22 lipca 2019 r., dokument dostępny pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_48492

wyjaśniające, aby ocenić, czy zastrzyki kapitałowe przekazane przez Danię i Szwecję na rzecz *PostNord*, a przez *PostNord* na rzecz *Post Danmark* są zgodne z unijnymi zasadami pomocy państwa¹¹³. *Post Danmark* jest krajowym operatorem pocztowym w Danii i spółką zależną należącą w całości do *PostNord*, która z kolei jest własnością Danii (w 40 %) i Szwecji (w 60 %).

10. Łączenie sił na rzecz promowania kultury europejskiej i globalnej konkurencji

Ze względu na to, iż w dalszym ciągu zachodzi integracja rynków światowych, a coraz więcej przedsiębiorstw polega na globalnych łańcuchach wartości, istnieje większa niż kiedykolwiek wcześniej konieczność, by agencje ochrony konkurencji ściślej ze sobą współpracowały oraz uzgodniły wspólne normy i procedury. Skuteczne egzekwowanie reguł konkurencji zależy w coraz większym stopniu od współpracy z innymi organami odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów.

Komisja nadal przoduje w dziedzinie współpracy międzynarodowej w zakresie konkurencji na poziomie zarówno wielostronnym, jak i dwustronnym. W 2019 r. Komisja w dalszym ciągu aktywnie uczestniczyła w pracach międzynarodowych forów na rzecz konkurencji, takich jak Komitet OECD ds. Konkurencji, Międzynarodowa Sieć Konkurencji (ICN), Bank Światowy oraz Konferencja Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju (UNCTAD). Komisja wciąż angażuje się w promowanie dalekosiężnej kultury konkurencji, jak również równych warunków działania na szczeblu ogólnosięciowym, by przedsiębiorstwa mogły konkurować w oparciu o swoje merytoryczne zalety. W 2019 r. Komisja kontynuowała starania na rzecz usprawnienia międzynarodowych zasad udzielania subsydiów. Reforma zasad udzielania subsydiów jest jednym z głównych priorytetów UE związanych z modernizacją zasad handlu WTO. Przyczyniła się również do wspólnego zrozumienia osiągniętego z organami ochrony konkurencji z państw G7 odnośnie do wyzwań postawionych przed analizą konkurencji przez gospodarkę cyfrową.

Na poziomie dwustronnym Komisja dąży do uwzględniania przepisów dotyczących konkurencji i kontroli pomocy państwa przy negocjowaniu umów o wolnym handlu (FTA). W 2019 r. Komisja kontynuowała negocjacje w sprawie umów o wolnym handlu z Australią, Azerbejdżanem, Chile, Indonezją, Nową Zelandią, Tunezją i Uzbekistanem oraz zakończyła negocjacje z Kirgistanem i Mercosurem.

W 2019 r. Komisja kontynuowała również współpracę w zakresie polityki konkurencji i w sprawach z Chinami oraz potwierdziła warunki funkcjonowania dialogu UE–Chiny dotyczącego polityki konkurencji¹¹⁴ i protokół ustaleń na temat dialogu w obszarze systemu kontroli pomocy państwa i systemu przeglądu uczciwej konkurencji¹¹⁵. Negocjacje Komisji w sprawie kompleksowej umowy inwestycyjnej z Chinami wciąż trwają.

Ponadto Komisja kontynuowała swoją techniczną współpracę w zakresie polityki konkurencji i egzekwowania prawa z głównymi partnerami handlowymi Unii Europejskiej, z którymi Komisja podpisała protokoły ustaleń. Jeżeli chodzi o państwa sąsiadujące, w 2019 r. Komisja była zaangażowana w monitorowanie wdrażania dorobku prawnego UE w dziedzinie konkurencji w państwach takich jak Ukraina.

¹¹³ Sprawy SA.49668 i SA.53403 Domniemana pomoc państwa na rzecz *Post Danmark*. Zob.: https://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-3008_en

¹¹⁴ Zob.: https://ec.europa.eu/competition/international/bilateral/agreement_tor_china_2019.pdf

¹¹⁵ Zob.: https://ec.europa.eu/competition/international/bilateral/mou_china_2019.pdf

Co więcej, Komisja nadal monitorowała zachowywanie zgodności z zobowiązaniami dotyczącymi polityki konkurencji podjętymi na podstawie układów o stabilizacji i stowarzyszeniu przez kraje kandydujące do przystąpienia do UE.

Współpraca z krajowymi organami ochrony konkurencji w ramach Europejskiej Sieci Konkurencji

Od 2004 r. Komisja i krajowe organy ochrony konkurencji we wszystkich państwach członkowskich UE współpracują za pośrednictwem Europejskiej Sieci Konkurencji (ECN)¹¹⁶. Celem Europejskiej Sieci Konkurencji jest opracowanie skutecznych ram prawnych na potrzeby egzekwowania europejskiego prawa konkurencji wobec przedsiębiorstw angażujących się w transgraniczne praktyki biznesowe, które ograniczają konkurencję.

W 2019 r. Komisja wciąż zapewniała spójne stosowanie art. 101 i 102 za pomocą Europejskiej Sieci Konkurencji. Dwoma podstawowymi mechanizmami wspierania współpracy określonymi w rozporządzeniu nr 1/2003¹¹⁷ są obowiązki nałożone na krajowe organy ochrony konkurencji dotyczące informowania Komisji o nowym dochodzeniu na etapie pierwszych formalnych działań dochodzeniowych oraz konsultowania z Komisją przewidywanych decyzji. W 2019 r. wszczęto 138 nowych dochodzeń w ramach sieci i przedłożono 95 przewidywanych decyzji; dla porównania: w 2018 r. było to 165 nowych dochodzeń i 75 przewidywanych decyzji. Liczby te obejmują odpowiednio dochodzenia i decyzje Komisji.

Oprócz tych mechanizmów współpracy ustanowionych w rozporządzeniu nr 1/2003 inne kierunki prac w zakresie współpracy również zapewniają spójne egzekwowanie unijnych reguł konkurencji. Sieć spotyka się regularnie celem omawiania spraw na wczesnych etapach, aspektów politycznych, a także kwestii o znaczeniu strategicznym. W 2019 r. zorganizowano 28 spotkań horyzontalnych grup roboczych i podgrup sektorowych, na których urzędnicy z organów ochrony konkurencji wymienili opinie.

Podtrzymanie regularnego i konstruktywnego dialogu międzyinstytucjonalnego

Parlament Europejski (EP), Rada i oba komitety konsultacyjne, pełniące szczególną rolę wobec obywateli Unii i zainteresowanych stron, są najważniejszymi partnerami w dialogu na temat polityki konkurencji.

W odpowiedzi na sprawozdanie Parlamentu w sprawie rocznego sprawozdania dotyczącego polityki konkurencji za rok 2017 (sprawozdawca M. Reimon) Komisja jako zasady przewodnie rynku wewnętrznego podkreśliła sprawy związane z interpretacjami indywidualnymi prawa podatkowego, konferencję dotyczącą konkurencji w epoce cyfrowej, kwestie ochrony środowiska, wsparcie dla branży europejskich oraz konkurencję.

Odpowiedź Komisji na rezolucję Parlamentu Europejskiego w sprawie sprawozdania dotyczącego polityki konkurencji, przyjętą w dniu 31 stycznia 2019 r., została określona w pisemnej odpowiedzi Komisji przesłanej w dniu 3 lipca¹¹⁸. Komisja z zadowoleniem przyjęła w szczególności wsparcie Parlamentu Europejskiego dla silnej i skutecznej polityki konkurencji, w tym jego wsparcie dla wzmocnienia zdolności krajowych organów ochrony konkurencji do zapewnienia skuteczniejszego egzekwowania unijnego prawa konkurencji za pośrednictwem tzw. dyrektywy o Europejskiej Sieci Konkurencji Plus i zapewnienia Komisji wystarczających zasobów i odpowiednich narzędzi do ukierunkowania jej postępowań i ich

¹¹⁶ Zawiadomienie Komisji w sprawie współpracy w ramach sieci organów ochrony konkurencji, Dz.U. C 101 z 27.4.2004, s. 43 i Dz.U. C 374 z 13.10.2016, s. 10.

¹¹⁷ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu, Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 1.

¹¹⁸ Zob.: <https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/spdoc.do?i=32005&j=0&l=en>

szybkiego zakończenia, również w związku z negocjacjami dotyczącymi Programu na rzecz jednolitego rynku w ramach kolejnych wieloletnich ram finansowych. W 2019 r. komisarz Vestager kilkakrotnie wystąpiła przed Parlamentem. W lutym komisarz Vestager wystąpiła przed Komisją Specjalną ds. Podatków Parlamentu Europejskiego, a także uczestniczyła w posiedzeniu przy drzwiach zamkniętych grupy roboczej unii bankowej Komisji Gospodarczej i Monetarnej Parlamentu Europejskiego, aby wraz z wiceprzewodniczącym Dombrovskiem wypowiedzieć się na temat spraw Banca Carige i Nord LB dotyczących pomocy państwa.

W marcu komisarz Vestager brała udział w usystematyzowanym dialogu z Komisją Gospodarczą i Monetarną Parlamentu Europejskiego, podczas którego zwróciła uwagę na wsparcie Parlamentu Europejskiego dla pracy Komisji w obszarze polityki konkurencji jako kluczowe narzędzie zapewnienia otwartego jednolitego rynku z korzyścią dla obywateli.

Oprócz dwustronnych spotkań między komisarz i pojedynczymi posłami do Parlamentu Europejskiego (MEP) służby Komisji DG ds. Konkurencji wygłosiły prezentacje techniczne dla posłów do Parlamentu Europejskiego i ich pracowników.

W grudniu, w ramach cyklu obejmującego roczne sprawozdanie dotyczące polityki konkurencji za 2018 r., osoba pełniąca obowiązki dyrektora generalnego DG ds. Konkurencji uczestniczyła w rozmowach Komisji Gospodarczej i Monetarnej Parlamentu Europejskiego w następstwie przedstawienia projektu sprawozdania przez sprawozdawczynię Yon-Courtin. Komisja współpracowała również z oboma komitetami konsultacyjnymi przez cały rok.

W dniu 16 maja 2019 r. komisarz Vestager została zaproszona na 543. sesję plenarną Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego (EKES) w celu wymiany opinii z jego członkami na temat wyzwań stojących przed nową Komisją i nowym Parlamentem Europejskim związanych z polityką konkurencji, w szczególności w kontekście gospodarki cyfrowej i zrównoważonego rozwoju. Komisarz Vestager odniosła się do wyzwań dla nowego cyklu instytucjonalnego, takich jak nowe technologie i innowacje, dynamika wzrostu gospodarczego, skuteczne opodatkowanie, zielona gospodarka, a także perspektywiczna polityka klimatyczna.

W ramach rumuńskiej prezydencji Rady, w pierwszej połowie 2019 r., komisarz Vestager została zaproszona na rozmowę podczas obiadu z Komitetem Stałych Przedstawicieli na temat polityki przemysłowej na dzień 13 marca. Tego samego dnia prezydencja przewodniczyła całonocnemu posiedzeniu Grupy Roboczej ds. Konkurencji, podczas którego DG ds. Konkurencji miała możliwość przedstawienia technicznych briefinguów attaché państw członkowskich ds. konkurencji na temat szerokiego zakresu kwestii dotyczących polityki konkurencji. Na posiedzeniu omówiono szereg tematów, począwszy od wyzwań związanych z cyfryzacją i polityki przemysłowej, przez konkurencję w sektorze rolniczym i farmaceutycznym, ocenę adekwatności i rewizję ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych, aż po najnowsze zmiany w umowach o współpracy z kanadyjskimi i japońskimi organami ochrony konkurencji.

Następnie w dniu 6 maja uaktualniono kilka z tych tematów, ze szczególnym naciskiem na osiągnięcia w obszarze pomocy państwa w formie ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania; sprawozdanie końcowe specjalnych doradców dotyczące polityki konkurencji w erze cyfrowej; oraz wyniki badania Eurobarometr przedstawiające sposób postrzegania konkurencji przez obywateli. W lutym na posiedzeniu Specjalnego Komitetu ds. Rolnictwa Rady Komisja, reprezentowana przez DG ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz DG ds. Konkurencji, przedstawiła główne ustalenia ze sprawozdania w sprawie stosowania reguł konkurencji do sektora rolnego zgodnie z art. 225 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 (rozporządzenie o wspólnej organizacji rynków

produktów rolnych). W ramach fińskiej prezydencji Rady, w drugiej połowie 2019 r., przedstawiciele DG ds. Konkurencji wzięli udział w rozmowach Grupy Roboczej Wysokiego Szczebla ds. Konkurencyjności i Wzrostu na temat „Całościowego podejścia do planu działania UE: łączenie polityki przemysłowej i jednolitego rynku, w tym usług” i uaktualnili „Dane i politykę konkurencji związane z gospodarką platform”.